

DYPLOM 2021

NAJLEPSZE DYPLOMY
WYDZIAŁU SZTUK PIĘKNYCH
UMK

GRAFIKA

MALARSTWO

ARCHITEKTURA
WNĘTRZ

SZTUKA
MEDIÓW
I EDUKACJA
WIZUALNA

KONSERWACJA
I RESTAURACJA
DZIEŁ SZTUKI

OCHRONA
DÓBR KULTURY

KRYTYKA
ARTYSTYCZNA

HISTORIA SZTUKI

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Sztuk Pięknych

CENTRUM
SZTUKI
WSPÓŁCZESNEJ
W TORUNIU

KATALOG

Redakcja: Joanna Cieślikowska

Opracowanie graficzne: Jakub Sobczak

WYSTAWA

Kurator: Michał Rygielski

Koordynatorka UMK: Joanna Cieślikowska

Koordynatorka CSW: Paulina Kuhn

Identyfikacja wizualna: Jakub Sobczak

Realizacja wystawy: Wojciech Ruminski

Katalog sfinansowano ze środków

Dziekan Wydziału Sztuk Pięknych UMK

dr hab. Joanny Kucharzewskiej, prof. UMK

Autorzy zdjęć i reprodukcji:

Adam Adamski, Dominika Andrzejewska, Patrycja Becker, Ewa Bonisławska, Szymon Chyliński, Piotr Cieślewicz, Adam Cupa, Katarzyna Czepiel, Dorota Czerko, Natalia Dulska, Natalia Dusza, Agata Dworzak-Subocz, Adam Fisz, Alicja Głowania, Joanna Gorzałczany, Wiktor Goszka, Dawid Graboś, Joanna Grabowska, Aleksandra Gralińska-Grubecka, Szymon Jankowski, Jagoda Jaworska, Jolanta Jeschke, Jakub Karolewski, Marcelina Kilaszewska, Adrian Kiszka, Maria Kola, Stella Kostyła, Zofia Kowalska, Justyna Lewandowska, Zdzisław Mackiewicz, Wiktoria Weronika Magnucka, Beata Marchlewska, Magdalena Markowicz, Martyna Nowicka, Daniel Okruch, Weronika Olejko, Jakub Piasecki, Dominika Piekarska, Kamila Pigońska Gonzalez, Kamila Płochacka, Nikodem Pręgowski, Juliusz Raczkowski, Zuzanna Rozłucka, Magdalena Skarbek, Darya Stankevich, Studio Laf Foto Kazimierz Sarkowski, Alina Śmietana, Bartosz Tomaszewski, Daria Weisbrodt, Emilia Wiśniewska, Agata Zająć, Magdalena Zwolińska

ARCHITEKTURA WNĘTRZ

Jolanta Jeschke
Zofia Kowalska
Kamila Pigońska Gonzalez

GRAFIKA

Agata Bawirsz
Natalia Dusza
Jagoda Jaworska
Dawid Andrzej Ławicki
Jacek Nogowski
Weronika Olejko
Kamila Płochacka
Agata Zając

MALARSTWO

Wiktor Goszka
Adrian Kiszka
Stella Kostyła
Adriana Mańkiewicz
Monika Myszkowska
Daniel Okruch
Beata Tyloch-Mucha

SZTUKA MEDIÓW I EDUKACJA WIZUALNA

Dominika Andrzejewska
Patrycja Becker
Ewa Bonisławska
Alicja Głowania
Dawid Graboś
Szymon Jankowski
Weronika Jeziorska
Marcelina Kilaszewska
Anna Kiskowskiak
Beata Marchlewska
Martyna Nowicka
Zuzanna Piotrowska
Magdalena Skarbek

Darya Stankevich
Alina Śmietana
Daria Weisbrodt
Magdalena Zwolińska

KONSERWACJA I RESTAURACJA DZIEŁ SZTUKI

Dorota Czerko
Małgorzata Garlicka
Joanna Gorzałczany
Justyna Lewandowska
Aleksandra Joanna Młynarska
Kamila Bucior
Piotr Cieślewicz
Natalia Dulski
Maria Juskiewicz
Maria Kola
Daria Agnieszka Maciąg
Wiktoria Weronika Magnucka
Dominika Piekarska
Emilia Wiśniewska
Maria Kamińska-Binnebesel
Magdalena Markowicz

HISTORIA SZTUKI

Anna Kusz
Karolina Osińska

OCHRONA DÓBR KULTURY

Katarzyna Jolanta Czepiel
Mateusz Paweł Przedmojski
Maria Hotel

KRYTYKA ARTYSTYCZNA

Arleta Szatkowska

Mimo trwającej pandemii koronawirusa, która zamiast opuścić nas na dobre, naciera kolejnymi falami i wariantami, otwarcie i finisaż tegorocznej wystawy prac dyplomowych studentów Wydziału Sztuk Pięknych prezentowanej w Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu odbyły się z udziałem publiczności. Okoliczność tę, która przed pandemią była tak oczywista, że nikomu nie przyszłoby do głowy jej komentować, dziś warto docenić – w zeszłym roku wystawa otwierana była przecież wirtualnie. I choć większość z nas zapewne przywykła do specyficznego modelu uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych w okresie epidemicznych restrykcji – samotnego i w domowej izolacji – w bieżącym roku wróciliśmy do naturalnej formuły. Owszem, musieliśmy zastosować się do pewnych ograniczeń, ale nie umniejsza to faktu, że znów mogliśmy poczuć dreszcz wspólnego uczestnictwa; wymienić uwagi, zaobserwować reakcje innych widzów, porozmawiać z autorami prac i ich promotorami. I to jest pierwszy z wielu atutów wystawy Dyplomy 2021.

Na wystawie i w katalogu prezentowane są trzy zasadnicze kategorie osiągnięć studentów – dyplomy artystyczne, dyplomy zrealizowane w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki wraz z towarzyszącymi im pracami teoretyczno-badawczymi oraz dyplomy naukowe, dotyczące rozmaitych aspektów sztuki dawnej lub współczesnej. Trzeba przyznać, że dokonania te imponują swoją różnorodnością i to właśnie stanowi następny walor prezentowania Dyplomów 2021.

W części artystycznej możemy oglądać prace powstałe w dziedzinie malarstwa, grafiki, rysunku, ilustracji, plakatu, fotografii, filmu, animacji, instalacji artystycznej, identyfikacji wizualnej oraz przykłady projektów architektury wnętrz. Spora część prac powstała także w wyniku poszukiwań interdyscyplinarnych, skłaniających artystów do wykraczania poza definicyjne ramy poszczególnych mediów i dążenia do efektów hybrydycznych. Nagrodzone i wyróżnione prace artystyczne powstały na kierunkach Architektura wnętrz, Grafika (w ramach specjalności Grafika warsztatowa i Projektowanie graficzne), Malarstwo (w ramach specjalności Malarstwo sztalugowe i Malarstwo w architekturze) oraz Sztuka mediów i edukacja wizualna (w ramach specjalności Rysunek mediów, Multimedia i fotografia). Dyplomy konserwatorskie powstały w ramach trzech specjalności kierunku Konserwacja i restauracja dzieł sztuki – Konserwacja i restauracja malarstwa i rzeźby polichromowanej, Konserwacja i restauracja papieru i skóry oraz Konserwacja i restauracja rzeźby kamiennej i detalu architektonicznego.

Obecne na wystawie i w katalogu prace teoretyczne są efektem badań naukowych prowadzonych w ramach kierunku Historia sztuki, Ochrona dóbr kultury (na wystawie prezentowane są prace powstałe w ramach specjalności Zabytkoznawstwo i muzealnictwo oraz Konserwatorstwo), a także Krytyka artystyczna. W przeciwieństwie do kierunków artystycznych oraz kierunku Konserwacja i restauracja dzieł sztuki, są one zorganizowane w ramach dwustopniowego systemu studiów, zatem na wystawie możemy zapoznać się z zagadnieniami poruszonymi zarówno w pracach licencjackich, jak i magisterskich.

Dyplomy artystyczne

Różnorodność prezentowanych prac artystycznych nie polega oczywiście tylko na bogactwie mediów i zastosowanych technik. Niemniej, już sam ten fakt prowadzi do fascynującego wniosku, że w rozmaitych pracowniach tej samej wspólnej przestrzeni, jaką jest Wydział Sztuk Pięknych, powstają prace lub rodzą się projekty reprezentujące wszystkie możliwe tendencje sztuki współczesnej. Możemy więc podziwiać dzieła powstałe z wykorzystaniem mediów tradycyjnych (jak na przykład malarstwo sztalugowe) i przy użyciu nowych technologii (jak choćby film w technice 360° VR); zobaczymy prace eksponujące siłę indywidualnego, swobodnego gestu oraz dzieła poddane rygorowi analitycznej i precyzyjnej formuły, projekty kameralne, składające się z niewielkich obiektów, jak i dokumentacje pełnych rozmachu realizacji in situ. Jednak różnorodność dyplomów artystycznych wyraża się przede wszystkim w wielości postaw twórczych ich autorów i sposobów, w jaki definiują sztukę wraz z jej celami, zobowiązaniami oraz charakterem jej związku z codziennym doświadczeniem. Gdyby spróbować przedstawić tę różnorodność w postaci osi, jej bieguny wyznaczałyby: z jednej strony wiara w autonomię sztuki i potrzeba wypowiedzania się za pomocą języka form zmysłowych, posiadającego swą własną, wewnętrzną logikę, z drugiej zaś przekonanie, że sztuka dokumentuje życie wraz z jego konfliktami, wyobcowaniem i niepokojami. Co ciekawe, w tej drugiej kategorii można było spodziewać się znacznie więcej odniesień do pandemii, która, niezależnie od tego, że wcale się o to nie prosiliśmy, stała się dominującym tematem naszego życia. Trzeba jednocześnie przyznać, że zdarzają się prace oddające atmosferę towarzyszącego nam w ostatnich latach poczucia zagubienia i niepewności, a czasem nawet beznadziei.

Autorami najlepszych prac powstałych na kierunku Architektura wnętrz są Jolanta Jeschke, Zofia Kowalska i Kamila Pigońska Gonzalez. Artystki w swoich projektach postawiły na nowoczesną formę architektury wnętrz oraz jej funkcjonalność, dzięki czemu kreują przestrzeń nie tylko atrakcyjną wizualnie, ale także przyjazną dla jej mieszkańców. Jolanta Jeschke i Kamila Pigońska Gonzalez w swoich projektach zaproponowały przebudowę lub odnowienie istniejących wnętrz w sposób, który pozwoli im odzyskać utracone walory atrakcyjności i funkcjonalności. Należy dodać, że obie artystki kierowały się własnymi doświadczeniami związanymi z użytkowaniem interesujących je przestrzeni, co stanowi istotą wartość ich propozycji. Z kolei kolekcja lamp zaprojektowana przez Zofię Kowalską to przykład nowoczesnego dizajnu, w którym w zgodnej harmonii współistnieją formy organiczne i geometryczne. Projekt, możliwy do wykorzystania w różnego typu wnętrzach mieszkalnych, zwraca uwagę swoją odważną i atrakcyjną stylistyką przywodzącą na myśl abstrakcyjne rzeźby Nauma Gabo i Antoine’a Pevsnera.

W pracach zrealizowanych na kierunku Grafika (specjalność Grafika warsztatowa) dostrzec możemy zarówno siłę indywidualnego, spontanicznego gestu, kojarzonego częściej z malarstwem, jak i precyzję oraz dbałość o detale. Grafiki Agaty Zając dowodzą, że siła wyrazu nie zależy od formatu; niewielkie litografie, oprawione w duże passe-partout i zaprezentowane w kilku rzędach prezentują się świetnie ze swoją śmiałą,

swobodną abstrakcyjną formą. Z kolei grafiki Jagody Jaworskiej hipnotyzują swoją ekspresjonistyczną stylistyką, opartą między innymi na silnych kontrastach kolorystycznych. W grafikach Dawida Andrzeja Ławickiego i Jacka Nogowskiego, artystów posługujących się odpowiednio technikami drzeworytu z elementami druku transferowego oraz akwaforty i akwatinty wzbogaconej przedrukiem fotograficznym, szczególnie imponuje warsztatowy rygor. W pracach Dawida Andrzeja Ławickiego możemy podziwiać fascynujące efekty optyczne, których punktem wyjścia są forma i kolorystyka charakterystycznej dla naszego pejzażu, pocziwej krowy. Przyglądając się pracom Jacka Nogowskiego możemy zaś odczuć niepokojącą atmosferę, towarzyszącą fragmentarycznie wykadrowanym przedstawieniom postaci. Dużym rozmachem charakteryzuje się cykl wielkoformatowych grafik, zrealizowanych w technice serigrafii autorstwa Natalii Duszy, stanowiący artystyczną mapę, nadającą topografii odwiedzonych miejsc metaforyczny charakter. W ramach specjalności Grafika warsztatowa powstał też cykl animacji 3D autorstwa Weroniki Olejko, o oszczędnej, minimalistycznej formule, w której artystka opowiada o własnej drodze zmagania się z różnymi przeciwnościami na drodze do samodoskonalenia. Animacje, zaprezentowane symultanicznie na pięciu ekranach w metaforycznej formie nawiązującej do procesu produkcji fortepianu, pokazują mozół prostych, powtarzalnych czynności, kończących się niepowodzeniem.

Wśród wyróżnionych prac powstałych w ramach specjalizacji Projektowanie graficzne znalazły się realizacje Agaty Bawirsz i Kamili Płochackiej. Agata Bawirsz stworzyła atrakcyjną plastycznie, geometryczną i modułową formułę dla karcianej gry „Memory”. Autorskie plakaty Kamili Płochackiej emanują natomiast wrażliwością i humorem. Twórcze zadanie, które postawiła sobie artystka było podwójne, polegało bowiem na językoznawczej pracy przemyślenia obecnej w polszczyźnie frazeologii związanej ze zwierzętami oraz na pomysłowym i przewrotnym zilustrowaniu jej wybranych przykładów.

Dyplomy powstałe na kierunku Malarstwo w ramach specjalności Malarstwo sztalugowe wykazują się formalną dyscypliną, która na różne sposoby buduje ich siłę wyrazu. Adrian Kiszka w swoich fotorealistycznych portretach malarskich poszukiwał efektów przypominających wielokrotne naświetlenie tej samej kliszy fotograficznej. Powstałe w ten sposób montaż różnych wariantów tego samego wizerunku sprawiają, że wzrok błądzi po ich fragmentach, bezskutecznie próbując zogniskować się na jakimś punkcie. Beata Tyloch-Mucha przełożyła dostarczane przez radioteleskopy wizerunki galaktyk i mgławic na język malarstwa abstrakcyjnego, w końcowym etapie pracy wykorzystując poddaną kontroli technikę drippingu. Na szczególną uwagę w tym zestawie zasługują obrazy Moniki Myszkowskiej, które przedstawiają wycinki ze świata roślin, wykadrowane tak, że zamieniają się w abstrakcyjną grę organicznych form o zdecydowanych, świetlistych barwach. Warto dodać, że daje się odczuć w tym cyklu dobry i twórczy wpływ malarstwa Georgii O’Keeffe.

Adriana Mańkiewicz, Stella Kostyła i Daniel Okruch są autorami prac powstałych ramach specjalności Malarstwo w architekturze. Adriana Mańkiewicz w realizacji, którą na co dzień można podziwiać na elewacji sklepu zaopatrzenia klasyków i konserwatorów dzieł sztuki w Toruniu, przedstawiła wizerunki pięciorga słynnych polskich artystów, pochodzące z ich własnych autoportretów, poddane współczesnej stylizacji. Z kolei Stella Kostyła w projekcie zrealizowanym w placówce medycznej w Świeciu postanowiła wykorzystać terapeutyczny potencjał sztuki. Artystka na ścianach dwóch oddziałów budynku zrealizowała mural ze stylizowanymi motywami roślinnymi o kojącej, pastelowej kolorystyce. W ramach tej samej specjalności Wiktor Goszka i Daniel Okruch zrealizowali prace o zupełnie odmiennym charakterze, choć w obu wypadkach wykorzystując siłę działania obiektu w przestrzeni. Wiktor Goszka, nagrodzony Medalem imienia

Tymona Niesiołowskiego, stworzył złożony z dziesięciu modułów obiekt, łączący elementy witrażu i instalacji neonowej, których wzajemne interakcje inicjują specyficzną grę światła. Geometryczna konstrukcja obiektu, nawiązująca do stylistyki art déco, z jednej strony charakteryzuje się przestrzenną dyscypliną, z drugiej zaś zaskakuje efektami optycznymi, wynikającymi z połączenia szkła i neonu. Zamysł oparty na szukaniu efektów optycznych mieniącego się szkła towarzyszył także pracy Daniela Okrucha, który na stalowej konstrukcji zawiesił kilkanaście drobnych szklanych obiektów w kształcie liści, migoczących barwnymi odbłaskami.

Najlepsze dyplomy zrealizowane na kierunku Sztuka mediów i edukacja wizualna tworzą grupę liczną i szczególnie zróżnicowaną. Wiele z nich odwołuje się do osobistych doświadczeń lub rodzinnych historii, co sprawia, że stają się intymnym zwierzeniem lub przybierają formułę autoterapeutyczną. Wśród prac o wyraźnie biograficznym charakterze, których autorkami są absolwentki specjalności Rysunek mediów, znalazł się film animowany Dominiki Andrzejewskiej, polityk Patrycji Becker łączący techniki rysunku, malarstwa i fotografii oraz instalacja złożona z papierowych makiet wnętrza autorstwa Zuzanny Piotrowskiej. Animacja Dominiki Andrzejewskiej powstała z wykorzystaniem techniki rotoskopii, to czarno-biała, operująca wyłącznie obrazem i dźwiękiem opowieść o rutynie dnia codziennego oraz monotonii, wywołującej wewnętrzny bunt i emocje. Patrycja Becker w swojej pracy badała historię własnej rodziny, przedstawiając panoramę tworzących ją postaci i odkrywając rodzinne relacje i podobieństwa. Na szczególną uwagę zasługuje instalacja Zuzanny Piotrowskiej. Dyplomantka w misterny sposób zrekonstruowała mieszkanie uwiecznione na rodzinnych fotografiach i zachowane we własnej pamięci. Odtwarzając w formie makiet układ i wyposażenie mieszkania, a nawet wzory tapet i dywanów, artystka stworzyła dzieło, które funkcjonuje jako autonomiczny obiekt artystyczny, ale stanowi też punkt wyjścia do bardzo ciekawych fotografii, w których odpowiednie ustawienie głębi ostrości symuluje naturalną skalę i wzmacnia magiczny charakter projektu. Nagrodzona Medalem Janusza Boguckiego instalacja Alicji Głowani wprowadza w poetycki nastrój poprzez wykorzystanie dualistycznej metaforyki szafki z szufladami, w której chowamy bądź odnajdujemy własne historie i wspomnienia. Artystka stworzyła biały mebel z kilkoma rzędami niewielkich szuflad, których otwarcie uruchamia głos wypowiadający słowa bardzo osobistych i intymnych wierszy. Daria Weisbrodt w instalacji składającej się z dwudziestu czterech abstrakcyjnych obrazów i odpowiadających im buteleczek zawierających różne substancje zapachowe, podjęła się eksperymentu w zakresie synestezji, poszukując związków pomiędzy różnymi doznaniem zmysłowymi i relacji, w których to co wizualne poszukuje swoich odpowiedników w określonych zapachach – i odwrotnie.

Wśród dyplomów zrealizowanych w ramach specjalności Multimedia i fotografia również częstym źródłem inspiracji są osobiste doświadczenia autorów. Elementy biografii własnej lub bliskich osób stały się impulsem do powstania prac Ewy Bonisławskiej, Szymona Jankowskiego, Anny Kiszki, Beaty Marchlewskiej, Martyny Nowickiej i Magdaleny Zwolińskiej. Ewa Bonisławska, zgodnie z najlepszą tradycją surrealistycznego objet d’art, wykorzystwała niezwykłą i tajemniczą formę korzeni znalezionych na rodzinnej posesji, by następnie wyeksponować je na obrotowej platformie w kontrastowym oświetleniu. Instalacji towarzyszy wideo, w którym zarejestrowano rozmowę artystki z najstarszą osobą w jej rodzinie oraz zdjęcia z domowego archiwum, co nadało pracy metaforyczny wymiar, związany z upływem czasu. Szymon Jankowski opowiedział rodzinną historię wykorzystując autentyczność przedmiotów pozyskanych z domu zmarłej babci. Przedmioty, składające się niegdyś na wyposażenie mieszkania, zdają się promieniować specyficzną aurą i dzięki śladom wieloletniego używania, zniszczeniom oraz

reprezentowanej przez nie archaicznej i niefunkcjonalnej dziś technice, zyskują niemal magiczny wymiar. Anna Kiskowiak, kreując przy użyciu drukarek 3D abstrakcyjną formę przestrzenną, łączącą elementy geometryczne z organicznymi, stworzyła własny psychologiczny portret, pełen odniesień do jej doświadczeń i stanów emocjonalnych. Beata Marchlewska w swojej pracy zrealizowała jeden z istotnych postulatów sztuki współczesnej, wskazujący na potrzebę przyjęcia przez artystów perspektywy socjologicznej, pozwalającej badać kulturowy i społeczny wymiar ludzkiej egzystencji. Artystka w zrealizowanym filmie dokumentalnym przedstawiła historię Innego, czyli początkującej drag queen, proponując, zamiast gorzkiego dydaktyzmu, dozę ciepła i humoru. Zupełnie inne nastroje wywołuje praca Martyny Nowickiej, będąca zresztą jedną z najciekawszych propozycji na wystawie. Jest to instalacja łącząca obiekt (łóżko z pozostawionym w nieładzie pościelaniem i różnymi przedmiotami codziennego użytku) oraz film, będący poruszającą impresją na temat traumy po śmierci bliskiej osoby. Mimo, iż część projektu przywodzi na myśl słynne dzieło Tracey Emin, jest on oryginalną i wstrząsającą opowieścią o pozostawianiu w matni braku perspektyw i zwątpienia, a zrealizowany przez artystkę film oddaje mroczną atmosferę za pomocą bardzo wysmakowanych plastycznie efektów. Praca Magdaleny Zwolińskiej to instalacja łącząca wideo z niewielkimi obiektami, będącymi kalkami tatuaży. Tatuaż jest tu motywem przewodnim i punktem wyjścia do przedstawienia więzi między dwoma przyjaciółkami, z których jedna tatuuje ciało drugiej motywami o symbolicznym znaczeniu. Dyplom Dawida Grabosia został zrealizowany w estetyce okładek albumów muzycznych. Autor w serii fotograficznych autoportretów przedstawił swoje różne wcielenia, zestawiając je z określonym rodzajem muzyki, konkretnymi piosenkami i tekstami. Weronika Jeziorska stworzyła talię kart o okultystycznej tematyce i stylizacji, w której portretom konkretnych osób z kręgu przyjaciół i rodziny artystki towarzyszy symbolika przemijalności tego, co doczesne. Marcelina Kilańska zrealizowała instalację, w której projekcja filmu odbywa się na przeźroczystych foliach, co tworzy ciekawy efekt świetlny i przestrzenny. Za pomocą szybkiego montażu, transformacji materiału wyjściowego i stosowania intensywnej kolorystyki, artystka uzyskała efekt otaczającego nas medialnego szumu i nieustannego przepływu obrazów, w którym tracimy zdolność rozróżnienia tego co realne, od tego co wirtualne. Warto dodać, że jest to praca, która w ciekawy sposób porusza wspólne dla nas wszystkich doświadczenie pograżenia w hiperrzeczywistości, pogłębionego przez pandemiczną izolację. Magdalena Skarbek zaproponowała kompleksowy i spójny system identyfikacji wizualnej dla instytucji kultury, obejmujący logotyp oraz projekty materiałów promocyjnych i strony internetowej. Poszczególne projekty artystka przedstawiła zarówno w postaci dużych plansz, jak i atrakcyjnych wizualnie animacji. Darya Stankevich jest autorką niezwykłego projektu (to również jedna z ciekawszych prac na wystawie), składającego się z fotografii i filmu zrealizowanego w technice VR 360°, pozwalającej uzyskać sferyczne efekty przestrzenne. Film jest kompilacją sekwencji, w których artystka wcieliła się w postaci inspirowane prasłowiańskimi wierzeniami, a niezwykle klimat etnograficznej podróży w czasie wzmaga podkład białoruskiego zespołu Shuma, łączącego nowoczesne brzmienie elektroniczne ze stylistyką muzyki etnicznej. Last but not least w niniejszym przeglądzie to praca Aliny Śmietany, charakteryzująca się szczególną symboliką. Artystka swój dyplom poświęciła bowiem szansom młodych artystek i artystów w ich przyszłym życiu zawodowym. Składająca się z kilku obiektów instalacja, której centralnym elementem jest plansza o wymownym nagłówku „Ostateczny plan podboju waszych serc” skłania do pytań, na które nie ma łatwych i jednoznacznych

odpowiedzi – są to bowiem pytania o przyszłość, sukces i jego kryteria oraz status artystów we współczesnym społeczeństwie. Elementem przewrotnym jest tu wcześniejsza, zmieniona treść ambitnego planu i manifestu artystki, w którym chodziło nie o podbój serc lecz „artforldu.pl”.

Dyplomy konserwatorskie

Specyfiką prac dyplomowych realizowanych w ramach kierunku Konserwacja i restauracja dzieł sztuki jest to, że składają się z dwóch części – artystyczno-konserwatorskiej oraz teoretyczno-badawczej, przy czym mogą one być ze sobą powiązane tematycznie (problematyka podejmowana w części teoretyczno-badawczej może być związana z konserwowanym obiektem, bądź z kategorią obiektów) lub też mogą odnosić się do zupełnie odrębnych zagadnień. Podejmowane w ramach prac dyplomowych prace konserwatorskie dotyczą zabytkowych dzieł sztuki, zróżnicowanych pod każdym względem. W szerokiej grupie obiektów tegorocznych dyplomów znajdują się dzieła sztuki i przedmioty rzemiosła artystycznego należące do kategorii malarstwa sztalugowego i ściennego, drewnianej rzeźby polichromowanej, rzemiosła metalowego, kamiennego i ceramicznego, rzeźby kamiennej, zabytkowych mebli oraz fotografii. Obiekty te pochodzą z różnych okresów historycznych; najstarszy powstał w połowie XIV wieku (płaskorzeźba przedstawiająca Matkę Boską ze sceny Koronacji z grobowca Bolesława Chrobrego, należącego do kolekcji Muzeum Narodowego w Poznaniu), najmłodszy zaś – w roku 1966 (obraz *Epitafium* Józefa Szajny z 1966 roku, pochodzący z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie).

Prace konserwatorskie wymagają dokładnego rozpoznania obiektów z punktu widzenia analizy historyczno-artystycznej, materiałoznawczej i technologicznej. W celu podjęcia właściwych decyzji konserwatorskich niezbędne jest także poznanie charakteru, przyczyn i skali zniszczeń, które wynikają z rozmaitych czynników, jak wiek obiektów, ich historia (wraz z różnymi ingerencjami i wcześniejszymi konserwacjami) oraz warunki przechowywania. Analizy, którym poddawane są dzieła w procesie konserwacji polegają między innymi na badaniach porównawczych, służących określeniu czasu ich powstania i atrybucji, badaniach składu pierwiastkowego pobranych próbek zabytkowej substancji, badaniach w świetle promieni ultrafioletowych, reflektografii w podczerwieni czy rentgenografii. Prace konserwatorskie, prowadzone z poszanowaniem oryginalności i integralności zabytkowych obiektów realizowane są przy użyciu najnowszych metod i specjalistycznego sprzętu, w oparciu o wiedzę naukową i technologiczną, a także sprawdzoną i uznaną metodologię. Proces konserwatorski dokumentowany jest w postaci opracowań zawierających informacje na temat zabytków, przeprowadzonych czynności, użytych technik i materiałów oraz opatrzonych bogatym materiałem ilustracyjnym i fotograficznym. Zakres tematyczny teoretyczno-badawczej części dyplomów konserwatorskich jest również bardzo zróżnicowany. Wśród tematów opracowanych w ramach najnowszych dyplomów znalazły się zagadnienia materiałoznawcze, techniki i technologie sztuk plastycznych, techniki i metodologia nieinwazyjnych badań dzieł sztuki, techniki i metodologia prac konserwatorskich, a także rekonstrukcje dzieł zaginionych w czasie II wojny światowej, dokonane na podstawie dokumentacji fotograficznej oraz technologicznych i stylistycznych badań porównawczych.

Najliczniejszą grupę prezentowanych na wystawie dyplomów konserwatorskich stanowią realizacje i prace teoretyczno-badawcze powstałe w ramach specjalizacji Konser-

wacja i restauracja malarstwa i rzeźby polichromowanej. W dyplomie Piotra Cieślewicza (wyróżnionym przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) część artystyczno-konserwatorska oraz teoretyczno-badawcza są ze sobą ściśle powiązane i dotyczą twórczości malarskiej Wojciecha Weissa. Pracom konserwatorskim poddane zostały trzy obrazy olejne artysty z wczesnego okresu twórczości, powstałe jeszcze przed lub krótko po ukończeniu przez niego studiów w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych w roku 1898. Tematem części teoretycznej dyplomu jest natomiast warsztat malarski Weissa, zrekonstruowany na podstawie źródeł pisanych, analizy obrazów oraz fotografii. Spójność zainteresowań badawczych Piotra Cieślewicza potwierdza także wykonana przez niego kopia obrazu Władysława Jarockiego, artysty wywodzącego się, podobnie jak Weiss, z krakowskiego środowiska artystycznego i reprezentującego malarstwo Młodej Polski (kopia również została wyróżniona przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta).

Aleksandra Młynarska, która uzyskała Nagrodę imienia doc. Leonarda Torwirta, przeprowadziła prace konserwatorskie przy XIX-wiecznym feretronie, pochodzącym z kościoła św. Piotra i Pawła w Chełmnie, zmagając się nie tylko z naturalnymi zniszczeniami obiektu, ale także z wcześniejszymi ingerencjami konserwatorskimi, polegającymi między innymi na przemalowaniach oryginalnej warstwy malarskiej. W części teoretycznej autorka dyplomu dokonała przeglądu palet i pędzli malarskich znajdujących się w polskich zbiorach muzealnych, posługując się ankietą rozesłaną do 277 polskich placówek. Zaproponowała również metody postępowania konserwatorskiego i optymalne sposoby przechowywania tego typu zbiorów.

Przedmiotem prac konserwatorskich przeprowadzonych przez Darię Maciąg (dyplom wyróżniony przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) była neogotycka, drewniana chrzcielnica, należąca do wyposażenia kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Drawnie. W pracy teoretycznej autorka zajęła się całością wyposażenia kościoła w Drawnie oraz jego architekturą, opracowując kompleksowy projekt prac konserwatorskich i restauratorskich w świątyni.

Dominika Piekarska (wyróżniona przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) w ramach dyplomu podjęła się prac konserwatorskich malowideł ściennych z pierwszej połowy XVII wieku, z dawnego budynku klasztoru klarysek w Bydgoszczy, należącego obecnie do Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy przy ulicy Gdańskiej 4. Prace dotyczyły fragmentu ze sceną przedstawiającą Chrystusa przed Piłatem lub Herodem, będącego częścią dużej kompozycji o tematyce pasyjnej. Bardzo ciekawie prezentuje się także teoretyczna część dyplomu Dominiki Piekarskiej, związana z rekonstrukcją obrazu barokowego mistrza malarstwa holenderskiego, Jana van Huysuma. Kwiatowa martwa natura autorstwa Huysuma, zaginiona podczas II wojny światowej, stała się punktem wyjścia do analizy warsztatu i malarskiej rekonstrukcji dzieła, która, miejmy nadzieję, okaże się kiedyś pomocna w jego odnalezieniu.

Obiekt, którego konserwacji podjęła się Joanna Gorzałczany (dyplomantka została uhonorowana nagrodą imienia doc. Leonarda Torwirta) należy do kategorii specjalnej. Obraz Józefa Szajny, *Epitafium* z 1966 roku powstał w technice asamblażu, wprowadzającej do struktury dzieła malarskiego gotowe przedmioty, fragmenty tkaniny, papier i inne materiały, co z kolei wymagało nowatorskich rozwiązań konserwatorskich, dzięki którym skuteczność przeprowadzonej konserwacji nie naruszała zamierzonej estetyki dzieła. W części teoretycznej autorka opracowała zagadnienia interpretacji nieinwazyj-

nych badań obrazów na podłożu płóciennym, powstałych w XIX wieku. Praca przedstawia zarówno możliwości, jak i ograniczenia zastosowanej metodologii badań i aparatury badawczej.

Przedmiotem pracy artystyczno-konserwatorskiej Justyny Lewandowskiej (dyplomantka uzyskała nagrodę imienia doc. Leonarda Torwirta) była drewniana, XVIII-wieczna rzeźba przedstawiająca świętego Franciszka z Asyżu, pochodząca z Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, charakteryzująca się piękną, rokokową dynamiką i ekspresją. Tematem części teoretycznej była natomiast technologia i technika temperowego malarstwa ikonowego.

Kamila Bucior (wyróżniona przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) podjęła się prac konserwatorskich i rekonstrukcji dwóch fragmentów barokowego malowidła ze scenami pasyjnymi w dawnym refektarzu klasztoru klarysek, obecnie należącym do Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy (scen przedstawiających Pocałunek Judasza oraz Sąd nad Chrystusem). W ramach pracy teoretycznej dyplomantka dokonała rekonstrukcji zaginionego w czasie ostatniej wojny obrazu Włodzimierza Tetmajera. Rekonstrukcja oparta została na czarno-białej reprodukcji, szczegółowej analizie twórczości młodopolskiego malarza, dokonanej na podstawie oględzin jego osiemdziesięciu trzech zdigitalizowanych obrazów oraz z wykorzystaniem badań technologicznych i materiałoznawczych.

Maria Juskiewicz (wyróżniona przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) to trzecia dyplomantka, która w ramach pracy artystyczno-konserwatorskiej podjęła się przywrócenia świetności barokowego malowidła pasyjnego (części przedstawiającej Modlitwę w Ogrójcu) z dawnego refektarza klasztoru klarysek – dziś budynku Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.

Prace konserwatorskie przeprowadzone przez Marię Kolę (wyróżnioną przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) dotyczyły obrazu autorstwa Carla Weiße – powstałego na przełomie XIX i XX wieku portretu żony artysty. Obraz, odnaleziony w jednej z olsztyńskich kamienic w trakcie prowadzonych w niej prac konserwatorskich był bardzo zniszczony, co wynikało między innymi z faktu, że przez wiele lat był ukryty pod podłogą mieszkania.

Wśród dyplomów obronionych w ramach specjalności Konserwacja i restauracja rzeźby kamiennej i elementów architektonicznych, nagrodzonych i wyróżnionych zostało sześć prac. Praca teoretyczno-badawcza Emilii Wiśniewskiej (wyróżnionej przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) dotyczyła metodyki prac konserwatorskich i polegała na zbadaniu efektywności oczyszczania metalowych obiektów zabytkowych z zalegających na ich powierzchni nawarstwień metodą ablacji laserowej. Badania wymagały przeanalizowania próbek obiektów z zastosowaniem makroskopii oraz specjalistycznych metod spektroskopii rentgenowskiej i skaningowej mikroskopii elektronowej.

Przedmiotem części teoretyczno-badawczej dyplomu Magdaleny Markowicz (nominowanej do nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) był przegląd zagadnień z zakresu kampanologii. Autorka przedstawiła historię dzwonów oraz ich aspekty technologiczne (budowę, procesy odlewu, skład stopów służących do odlewów), a także muzyczne, zaproponowała również ujednolicony sposób prowadzenia badań i metodyki prac konserwatorskich przy tego rodzaju obiektach.

Małgorzata Garlicka (uhonorowana Nagrodą imienia doc. Leonarda Torwirta) jako obiekt przeznaczony do prac konserwatorskich wybrała piękny i bogato zdobiony mebel – XIX-wieczną drewnianą szafkę w stylu Boulle z Muzeum Narodowego w Lublinie.

Szafka zdobiona technikami markieterii i szylkretu posiadała poważne ubytki, które zostały uzupełnione z wykorzystaniem oryginalnych, szlachetnych technologii. Tematem pracy teoretyczno-badawczej dyplomantki były natomiast lakiery akrylowe i akrylowo-uretanowe oraz ich wykorzystanie do imitacji szkliska na zabytkowych ceglach. Dzięki specjalistycznym badaniom autorka wskazała lakiery optymalne w procesie konserwacji zabytkowych cegieł w ekspozycji zewnętrznej.

Prace konserwatorskie przeprowadzone przez Marię Kamińską-Binnebesel (nominowaną do Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) dotyczyły rokokowego świecznika z Muzeum Narodowego w Poznaniu, którego budowa technologiczna łączy elementy porcelanowe, metalowe i tekturowe. Warto podkreślić, że dzięki przeprowadzonym pracom świecznik wrócił do stałej ekspozycji muzealnej w pałacu w Rogalinie.

Natalia Dulska (wyróżniona przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) przeprowadziła prace konserwatorskie przy alabastrowej rzeźbie ołtarzowej świętego Piotra, pochodzącej z kościoła św. Wawrzyńca w Ryńsku, stanowiącej pierwotnie część ołtarza żałobnego Jana Zawadzkiego herbu Rogala z 1645 roku. Do najbardziej efektywnych rezultatów prac należy rekonstrukcja głowy i dłoni figury oraz przywrócenie pierwotnej, naturalnej kolorystyki rzeźby. Praca teoretyczno-badawcza dyplomantki polegała na zbadaniu efektywności usuwania nawarstwień z emalii z zastosowaniem metod fizycznych i chemicznych oraz analiza bezpośrednich skutków ich oddziaływania. Przeanalizowano metodę ablacji laserowej oraz działanie dziewięciu różnych środków chemicznych, obrazując i interpretując efekty między innymi z pomocą mikrofotografii, skaningowego mikroskopu elektronowego oraz specjalistycznych badań spektrometrycznych.

Obiektem, który do pracy artystyczno-konserwatorskiej wybrała Wiktoria Magnucka (wyróżniona przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Leonarda Torwirta) był glazurowany, ceramiczny kafel płytowy z przedstawieniem Kuźni Wulkanu z drugiej połowy XVIII wieku, należący do kolekcji Muzeum Narodowego w Gdańsku, pochodzący z niezachowanego pieca kaflowego wykonanego przez warsztat gdański lub elbląski.

W ramach specjalności Konserwacja i restauracja papieru i skóry Nagrodą imienia doc. Leonarda Torwirta uhonorowana została praca dyplomowa Doroty Czerko. Część artystyczno-konserwatorska dyplomu dotyczyła dziesięciu XIX-wiecznych wielkoformatowych oprawnych fotografii portretowych ze zbiorów Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Kórnickiej. W ramach części teoretyczno-badawczej dyplomantka zajęła się zagadnieniami tematycznie powiązanymi z częścią praktyczną, dokonując analizy wybranych aspektów związanych z zabytkową oprawą fotografią na papierze i problematyką jej ekspozycji muzealnej. Do tematyki pracy należało także określenie stopnia występowania tego typu zabytków w polskich kolekcjach muzealnych oraz określenie warunków ich przechowywania, co było możliwe dzięki przeprowadzonym badaniom ankietowym.

Dyplomy zrealizowane w ramach dyscypliny Nauki o sztuce

W ramach dyplomów teoretycznych, a więc realizowanych na kierunkach studiów kształcących w zakresie dyscypliny Nauki o sztuce (Historia sztuki, Ochrona dóbr kultury i Krytyka artystyczna) powstają opracowania wieńczące trzyletnie studia licencjackie oraz dwuletnie studia magisterskie. Kierunki te reprezentują odmienne perspektywy badawcze, a rozprawy naukowe dyplomantów każdego z nich różnią się nie tylko tematyką, ale także przyjętą metodologią i spodziewanymi rezultatami badań.

Wśród istotnych perspektyw teoretycznych obecnych w pracach licencjackich i magisterskich powstałych na kierunku Historia sztuki wymienić należy między innymi rozpatrywanie problematyki sztuk plastycznych w pogłębionym kontekście historycznym i kulturowym, geograficzną specyfikę i lokalne tradycje sztuki, kulturowe kontakty Polski z innymi krajami, znaczenie polskiej sztuki i polskich artystów w krajach emigracji, obecność modeli tożsamościowych we współczesnej kulturze czy reinterpretację starych i kreowanie nowych narracji sztuki. Rozprawy obronione na kierunku Historia sztuki charakteryzuje szukanie relacji sztuk plastycznych z innymi sferami twórczej aktywności i wiedzy, jak muzyka, teatr, literatura, przyrodznawstwo, odkrycia geograficzne, mecenat i kolekcjonerstwo. Dyplomy dotyczą wszystkich dyscyplin sztuki, począwszy od architektury, poprzez rzeźbę, malarstwo i grafikę, po rzemiosło artystyczne; podejmują także tematykę funkcjonowania i roli instytucji artystycznych we współczesnej kulturze.

Prace naukowe obronione na kierunku Ochrona dóbr kultury (prace licencjackie oraz prace magisterskie bronione na jednej z trzech specjalności kierunku: Konserwatorstwo, Zabytkoznawstwo i muzealnictwo oraz Krytyka artystyczna) dotyczą problematyki sztuki w kontekście materialnego dziedzictwa kultury i jego ochrony. Związane są z zagadnieniami konserwatorstwa, technik i technologii sztuk plastycznych, rozpatrywanych w powiązaniu z historią sztuki oraz naukami historycznymi. Badaniom poddawana jest struktura zabytkowych artefaktów malarstwa, rzeźby, grafiki oraz różnych wyrobów rzemiosła artystycznego, od złotnictwa, przez ceramikę, do dawnego meblarstwa, w tym także jej przekształcenia i towarzyszące im problemy konserwatorskie. Dyplomy bronione na kierunku Ochrona dóbr kultury podejmują także tematykę miejskich i wiejskich układów przestrzennych, krajobrazu kulturowego i dziedzictwa techniki. Istotnym obszarem badawczym dyplomantów tego kierunku są również historia muzeów polskich i europejskich, działalność muzealna, wystawiennicza, muzeologia, kolekcjonerstwo oraz wartościowanie sztuki dawnej i współczesnej.

W ramach trzyletniego kierunku studiów Krytyka artystyczna powstają prace licencjackie, których tematem jest analiza i interpretacja współczesnych dzieł sztuki, twórczości artystów i grup artystycznych, a także analiza wystaw i projektów kuratorskich oraz działalności współczesnych instytucji artystycznych (krytyka instytucjonalna). Autorzy prac powstających na tym kierunku dokonują także analizy i interpretacji dyskursu artystycznego, niejednokrotnie eksponując pozaartystyczne wymiary sztuki współczesnej, określonych projektów kuratorskich czy działalności instytucji sztuki, dlatego też w ich rozprawach często pojawiają się konteksty społeczne, tożsamościowe, światopoglądowe i polityczne. Ważnym aspektem refleksji podejmowanej w pracach licencjackich pisanych na kierunku Krytyka artystyczna jest także historia krytyki artystycznej i analiza współczesnych jej przykładów, odkrywanie mniej znanych lecz wartościowych przykładów eseistyki poświęconej sztuce i popularyzacji sztuki, a także powiązań krytyki z różnymi obszarami nauk oraz jej gatunki i metody.

Wśród najlepszych dyplomów obronionych na kierunku Historia sztuki znalazły się dwie prace magisterskie, autorstwa Anny Kusz i Karoliny Osińskiej. Anna Kusz w swojej rozprawie uhonorowanej Nagrodą imienia prof. Gwidona Chmarzyńskiego podjęła tematykę twórczości duetu Kijewski/Kocur, tworzonego przez Marka Kijewskiego i Małgorzatę „Kocur” Malinowską, pochodzących się z gdańskiego środowiska artystycznego. Na podstawie wybranych prac rzeźbiarskich autorka poddała analizie twórczość duetu, wywodzącą się z estetyki nowej ekspresji lat 80. i posługującą się strategią określoną przez artystów jako SSS, czyli surfing, scanning i sampling. Jak dowodzi autorka pracy,

jest to przykład postmodernistycznego montażu stylistyk, łączenia cytatów z rozmaitych zakątków kultury oraz intertekstualnej gry.

Wyróżniona przez Kapitułę Nagrody im. Gwidona Chmarzyńskiego praca Karoliny Osińskiej podejmuje temat szczególnie aktualny w dobie pandemii, autorka rozważa bowiem pozycję dzieła sztuki oraz funkcjonowanie instytucji artystycznych w mediach społecznościowych, posługując się przykładami warszawskiej Zachęty oraz znajdującego się również w stolicy Cosmos Muzeum, określającego się na swojej stronie internetowej jako „muzeum złudzeń i sztuki cyfrowej; interaktywne, fascynujące i nieprzewidywalne”. Autorka przedstawiła problematykę obecności sztuk wizualnych w serwisach społecznościowych, wskazując między innymi na towarzyszący jej aspekt autokreacji, a także zaprezentowała przykłady internetowej aktywności dwóch posiadających inną historię i odmienne koncepcje ekspozycyjne warszawskich galerii sztuki oraz ich strategii funkcjonowania w internecie.

W gronie najlepszych dyplomów obronionych na kierunku Ochrona dóbr kultury znalazły się dwie prace magisterskie (autorstwa Katarzyny Jolanty Czepiel i Mateusza Pawła Przedmojskiego – obie wyróżnione przez Kapitułę Nagrody imienia doc. Jerzego Frycza) oraz jedna praca licencjacka, autorstwa Marii Hotel (uhonorowanej Nagrodą imienia prof. Jadwigi Puciata-Pawłowskiej). Rozprawa Jolanty Czepiel dotyczyła zespołu rzeźb indyjskich z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie, przedstawiających boga Wisnu i jego awatary, w tym boskiego wierzchowca, ptaka Garudę. Autorka dokonała wnikliwej analizy ikonograficznej ośmiu rzeźb wykonanych z brązu, kamienia i drewna, weryfikując ich atrybucję, datowanie oraz informacje dotyczące pochodzenia geograficznego dzieł. Praca stanowi nowe ujęcie tematyki w niewielkim stopniu obecnej w polskiej literaturze, a także przyczynek do nowego opracowania kolekcji sztuki hinduskiej w Muzeum Narodowym w Warszawie.

Mateusz Paweł Przedmojski w swojej pracy magisterskiej skupił się na problemie lokalnym, związanym z toruńskim Bulwarem Filadelfijskim. Autor opracował historię nabrzeża wiślanego Torunia w obszarze między mostem drogowym a mostem kolejowym, z uwzględnieniem Kępy Bazarowej. Omówione zostały między innymi dzieje dawnego portu rzeczno- i Bulwaru Filadelfijskiego do czasów obecnych, w kontekście historii Torunia oraz w odniesieniu do rozwiązań urbanistycznych w innych, wybranych miastach pokrzyżackich. Rozpoznanie tych zagadnień pozwoliło autorowi na dokonanie specjalistycznej, zabytkoznawczej analizy wartościującej, która sytuuje Bulwar Filadelfijski wraz z jego historią przekształceń nabrzeża wśród najciekawszych i najbardziej indywidualnych rozwiązań tego typu.

Praca licencjacka Marii Hotel również dotyczyła zagadnień sztuki lokalnej, jest to bowiem monografia retabulum Trójcy Świętej z kościoła Świętego Wawrzyńca w Toruniu; jak pisze autorka, zabytku nierozpoznanego i pomijanego w literaturze, a także pozbawionego wartości użytkowych i funkcji sakralnej. Drobiazgowa analiza zabytkoznawcza i historyczna pozwoliła ustalić nie tylko pierwotną funkcję i lokalizację obiektu oraz przybliżoną datę jego powstania, ale także zaproponować atrybucję dzieła. Dyplomantka ustaliła bowiem, że retabulum jest prawdopodobnie nieznanym dziełem jednego z najważniejszych snycerzy toruńskich XVIII wieku, Georga Guhra.

Wśród prac licencjackich obronionych na kierunku Krytyka artystyczna za najlepszą została uznana praca Arlety Szatkowskiej (wyróżniona przez Kapitułę Nagrody im. Jadwigi Puciata-Pawłowskiej), dotycząca dyskursu wokół problematyki LGBT+Q we współczesnych wystawach sztuki w Polsce. Autorka skupiła się na głośnych i waż-

nych wystawach, jak „Ars Homo Erotica” w Muzeum Narodowym w Warszawie (2010), „Gender w sztuce” w krakowskim MOCaKu (2015) i na warszawskim festiwalu sztuki „Pomada”, organizowanym od roku 2010. Celem pracy było nie tylko przedstawienie dzieł obecnych na wystawach i przybliżenie sylwetek ich twórców, ale przede wszystkim analiza dyskursu artystycznego towarzyszącego tym projektom wystawienniczym. Według autorki dyskusje wokół wystaw pokazują, że wiedzę na temat nieheteronormatywnej tożsamości środowiska LGBT+Q ciągle kształtują stereotypy, uprzedzenia i tzw. „patriarchalny stygmatyzm”.

Tegoroczne Dyplomy po raz kolejny wykazały, że studenci Wydziału Sztuk Pięknych nie zawiedli i zaprezentowali osiągnięcia na najwyższym poziomie artystycznym i merytorycznym (to jej trzeci i oczywiście najważniejszy walor). Wystawa pokazała też, że ograniczenia i utrudnienia okresu pandemii, a także towarzyszące temu czasowi obawy i poczucie niepewności, w żadnym stopniu nie ograniczyły wyobraźni i kreatywności artystów, nie zmniejszyły rozmachu, innowacyjności i metodologicznej konsekwencji realizacji konserwatorskich, ani nie osłabiły potrzeby zdobywania wiedzy i jej krytycznej interpretacji wśród teoretyków sztuki. Przeciwnie, można odnieść wrażenie, że na przekór trudnościom wszystkie te talenty i predyspozycje zostały umocnione. To bardzo dobra wiadomość, bo w czasach kryzysu (miejmy nadzieję, że dobiegającego do końca) obcowanie ze sztuką i towarzyszącą jej refleksją intelektualną jest nie tylko przyjemne, ale przede wszystkim daje wytchnienie i przywraca nadzieję.

Dlatego, drodzy Dyplomanci, należą się Wam nie tylko gratulacje, ale także podziękowania. A ponieważ znajdujecie się u progu zawodowej kariery, powtórzę za tytułem pracy Aliny Śmietany – powodzenia!

Filip Pręgowski

Jolanta Jeschke

Tytuł: Jagiellońska 10

promotor: dr hab. Grzegorz Maślewski, prof. UMK
współpraca: mgr inż. arch. Aleksandra Truchel
technika: 3ds Max, Archicad, Adobe Photoshop, Corel DRAW

Tematem dyplomu jest projekt przebudowy jednego z modułów gdańskiego falowca przy ul. Jagiellońskiej 10. Głównym założeniem jest pomoc w rozwiązaniu problemu alienacji ludzi i zbudowanie przyjaznego miejsca, w którym z chęcią spędzaliby wspólnie czas. Każdemu piętru budynku zostaje przypisana określona funkcja – można zjeść posiłek w restauracji, poćwiczyć na siłowni czy też wybrać się do jednego z gabinetów lekarskich. Dodatkową funkcją obiektu jest ekspozycja dzieł sztuki w formie obrazów i rzeźb.

Zofia Kowalska

Tytuł: LUX.FORMY. Projekt autorski lamp o formach geometryczno-organicznych

promotor: dr hab. Grzegorz Maślewski, prof. UMK

współpraca: mgr inż. arch. Aleksandra Truchel

technika: 3ds Max, AutoCAD, Adobe Photoshop, prototypy lamp wykonano z pleksi i włókniny

LUX.FORMY to kolekcja lamp składających się z połączenia geometrycznych elementów świecących i organicznych form inspirowanych kształtami występującymi w naturze. Najważniejszym elementem pracy są prototypy trzech lamp, które stanowią doskonałe rozwiązanie dla przestrzeni mieszkalnych. Drugą częścią są te same modele zaprezentowane we wnętrzu hotelowym, w większej, bardziej efektownej skali. Projekt skupia się na znaczącym wpływie sztucznego oświetlenia na nasze samopoczucie oraz na różnicach pojawiających się w odbiorze elementu dekoracyjnego w zależności od jego rozmiaru.

Kamila Pigońska Gonzalez

Tytuł: Projekt wnętrza Domu Studenckiego nr 2 należącego do Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

promotor: dr hab. Grzegorz Maślewski, prof. UMK
współpraca: mgr inż. arch. Aleksandra Truchel
technika: SketchUp, V-ray, AutoCAD, Adobe Photoshop

Dyplom przedstawia projekt wnętrza Domu Studenckiego nr 2 w Toruniu, w którym podczas studiów zamieszkiwała autorka. Opierając się na własnych spostrzeżeniach i doświadczeniach, obrała taką drogę projektową, aby przy wykorzystaniu niewielkich zmian budowlanych stworzyć nowy układ funkcjonalny dostosowany do potrzeb mieszkańców. Projektantka zaproponowała wspólny język estetyczny dla całego budynku, wynikający z kontekstu i historii miejsca. Świadomie wykorzystwała postać Mikołaja Kopernika – patrona uczelni, zaś kolorystyczne akcenty zaczerpnęła z logo Uniwersytetu. W projekcie prezentuje poszczególne wnętrza – przestrzenie wspólne do nauki, integracji, ale również do relaksu, zaciężne i prywatne.

Agata Bawirsz

Tytuł: Wesołe miasteczko. Opracowanie graficzne gry karcianej

promotor: dr hab. Nikodem Pręgowski, prof. UMK

technika: druk cyfrowy

wymiary: 24 ilustracje 30×30 cm, makieta gry w skali 1:1: 8×8×6 cm

Przedmiotem dyplomu jest opracowanie graficzne gry karcianej memory *Wesołe miasteczko*. Praca składa się z serii 24 ilustracji modułowych wpisanych w kwadrat, nawiązujących tematycznie do tytułu. Poszczególne kadry to wizerunki zwierząt cyrkowych, miejsc, postaci i akcesoriów kojarzących się z dziecięcym wyobrażeniem wesołego miasteczka. Ilustracje zostały wykonane w konwencji grafiki wektorowej, która przez swój geometryczny i modułowy charakter określiła spójną estetykę opracowania. Projekt opatrzono także propozycją znaku graficznego gry i jej opakowania.

Natalia Dusza

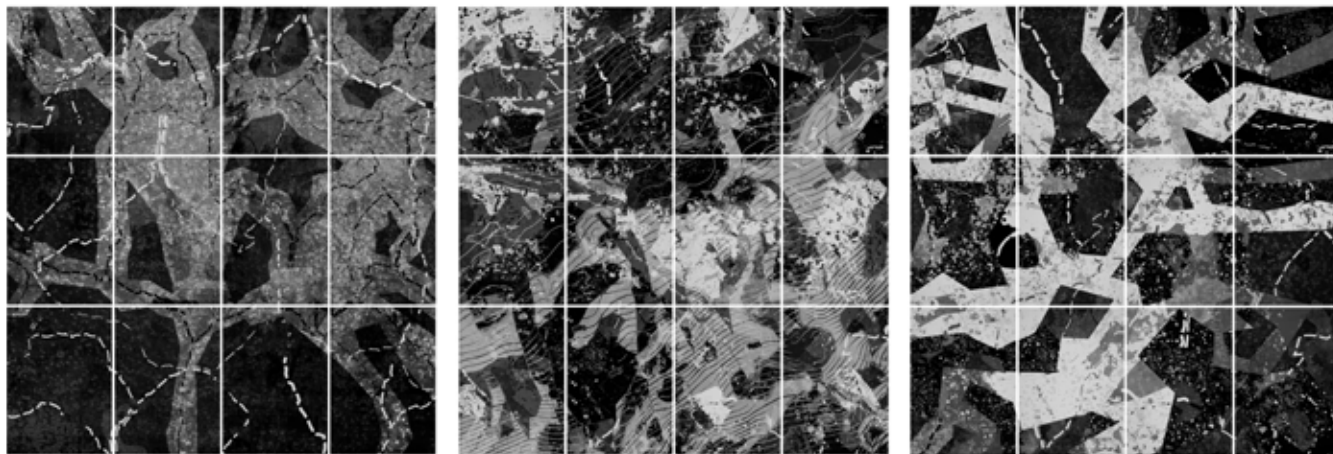
Tytuł: Bezdroże

promotor: dr hab. Agata Dworzak-Subocz, prof. UMK

technika: serigrafia

wymiary: 3 grafiki 200×210 cm

Dyplom *Bezdroże* składa się z trzech wielkoformatowych grafik-map wykonanych w technice serigrafii. Każda z nich zawiera dwanaście elementów. Odstępy między nimi imitują bigowanie papieru. Teren, który artystka wykorzystała do stworzenia dyplomu, to miejsca, które odwiedziła, przestrzenie, w których czuje się dobrze. Na dyplomie przedstawiono szlak w Tatrach z uwzględnieniem szczytów Grześ, Rakoń i Wołowiec. Mapa to metafora życia, będącego rozległym polem z wytyczonymi szlakami, ale i bezdrożami – terenami trudnymi do przebycia, nieznanymi i być może stwarzającymi jakieś zagrożenie.

Jagoda Jaworska

Tytuł: Psoty

promotor: dr hab. Michał Rygielski, prof. UMK

technika: wypukłodruk

wymiary: 10 grafik 100×70 cm, 1 grafika 140×100 cm

Psoty to cykl i opis działań artystycznych ściśle związanych z wykreowaną przez autorkę internetową postacią, z którą się identyfikuje, o nazwie Mały Łobuziak. Dzięki niej artystka czuje swobodę i łatwość w przekazywaniu istotnych dla niej treści. W pracy dyplomowej porusza zagadnienie szeroko rozumianego cierpienia. Tematem grafik są zwykłe sprawy, czasem bardzo przyziemne, jak ból zęba czy dolegliwości okresu menstruacyjnego, ale i ból psychiczny (jak tęsknota za bliskością) oraz reakcje na rzeczy dziejące się niezależnie od nas, a wpływające na naszą psychikę (np. wykluczenie społeczne).

Dawid Andrzej Ławicki

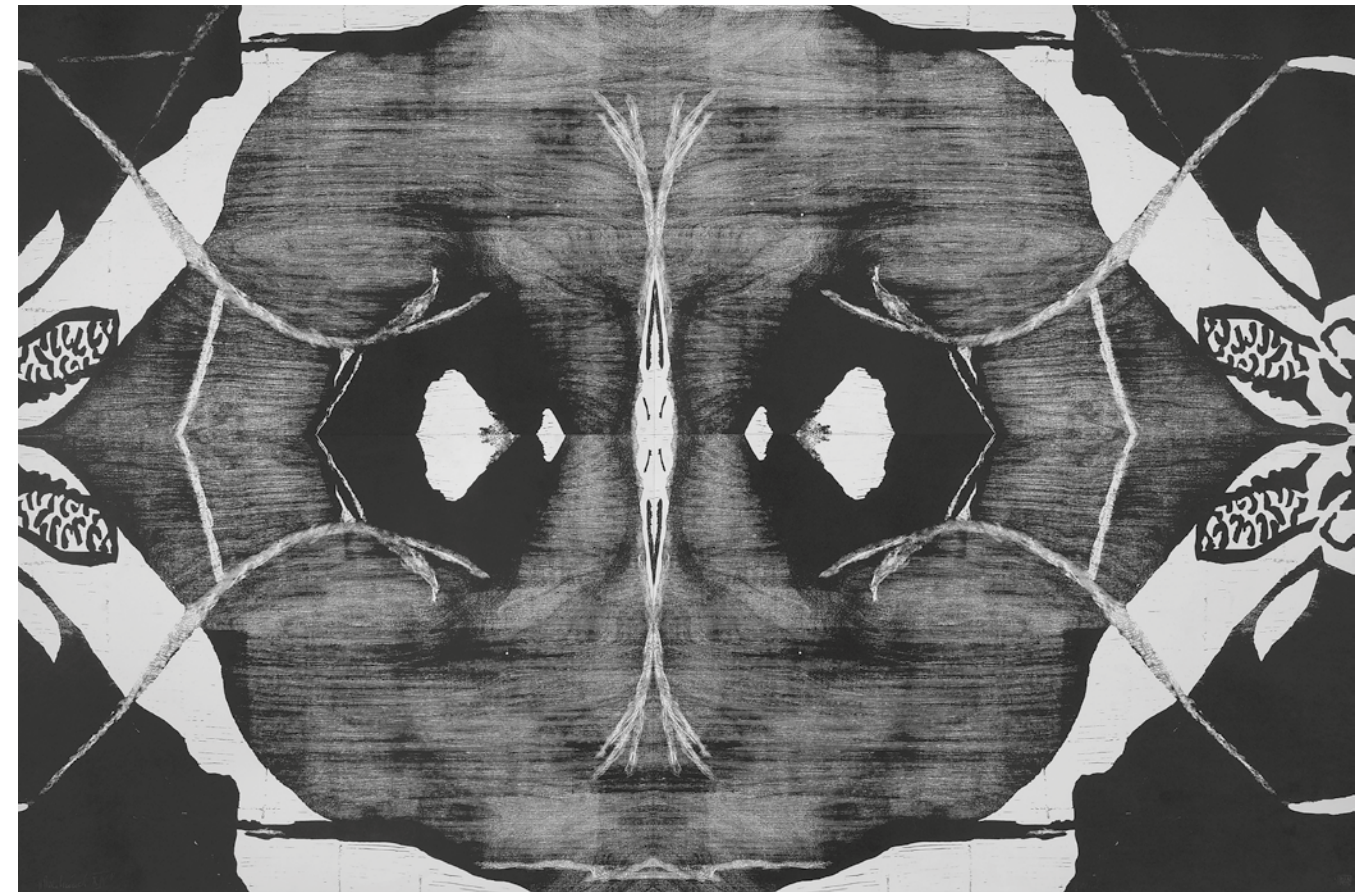
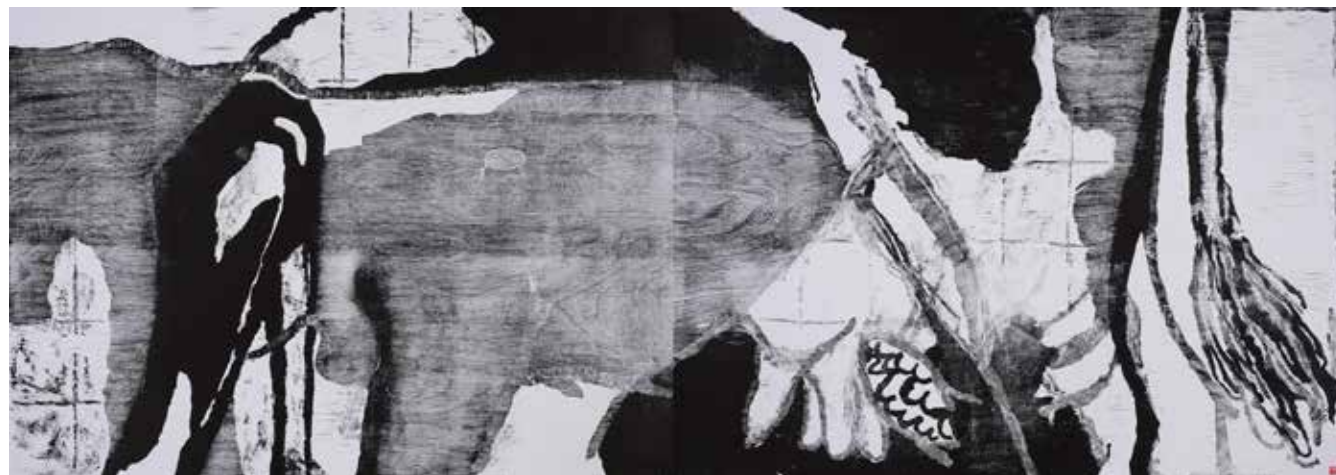
Tytuł: Przednówek

promotor: prof. dr hab. Marek Basiul

technika: wypukłodruk

wymiary: 18 grafik 70×100 cm/ 70×200 cm

Dyplom artystyczny *Przednówek* składa się z 18 grafik w dużym formacie. Wszystkie prace zostały wykonane w technice drzeworytu z wykorzystaniem metody druku transferowego. Odpowiednio spreparowana powierzchnia graficznej płyty została opracowana dłutami snycerskimi, chwiejakiem i szczotką drucianą. Użycie takich narzędzi dało możliwość pełnego panowania nad materią matrycy i szansę wydobywania bardzo istotnego dla formy elementu rysunku słoików drewna. Pretekstem do stworzenia graficznego cyklu było dobrze znane wszystkim zwierzę – łaciata, czarno-biała krowa, jej zwarta bryła i inspirujące umaszczenie.

**NAGRODA SPECJALNA
OKRĘGU TORUŃSKIEGO ZWIĄZKU
POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW**

Jacek Nogowski

Tytuł: Wieczny odpoczynek

promotor: dr hab. Marek Zajko, prof. UMK

technika: wklęsłodruk

wymiary: 4 grafiki 100×140 cm, 2 grafiki 100×130 cm, 2 grafiki 200×100 cm, 1 grafika 70×200 cm

Głównym tematem pracy są poszukiwania różnorodnych podobieństw między snem a śmiercią i odniesienia tych często problematycznych i niepokojących skojarzeń pojęciowych do snu wiecznego. Pandemia spowodowała, że w zbiorowej świadomości – w tym i w świadomości autora, pojawił się realny strach przed śmiercią oraz obawa o bliskich. Dyplomowy cykl jest osobistą opowieścią artysty o tym, jak radził sobie z tymi lękami i samotnością oraz analizą tych emocji w szerszym, ogólnoludzkim kontekście. W procesie technologicznym dyplomant wykorzystał w grafikach głównie techniki wklęsłodrukowe trawione: akwafortę i akwatintę, z dominującym przedrukiem fotograficznym.

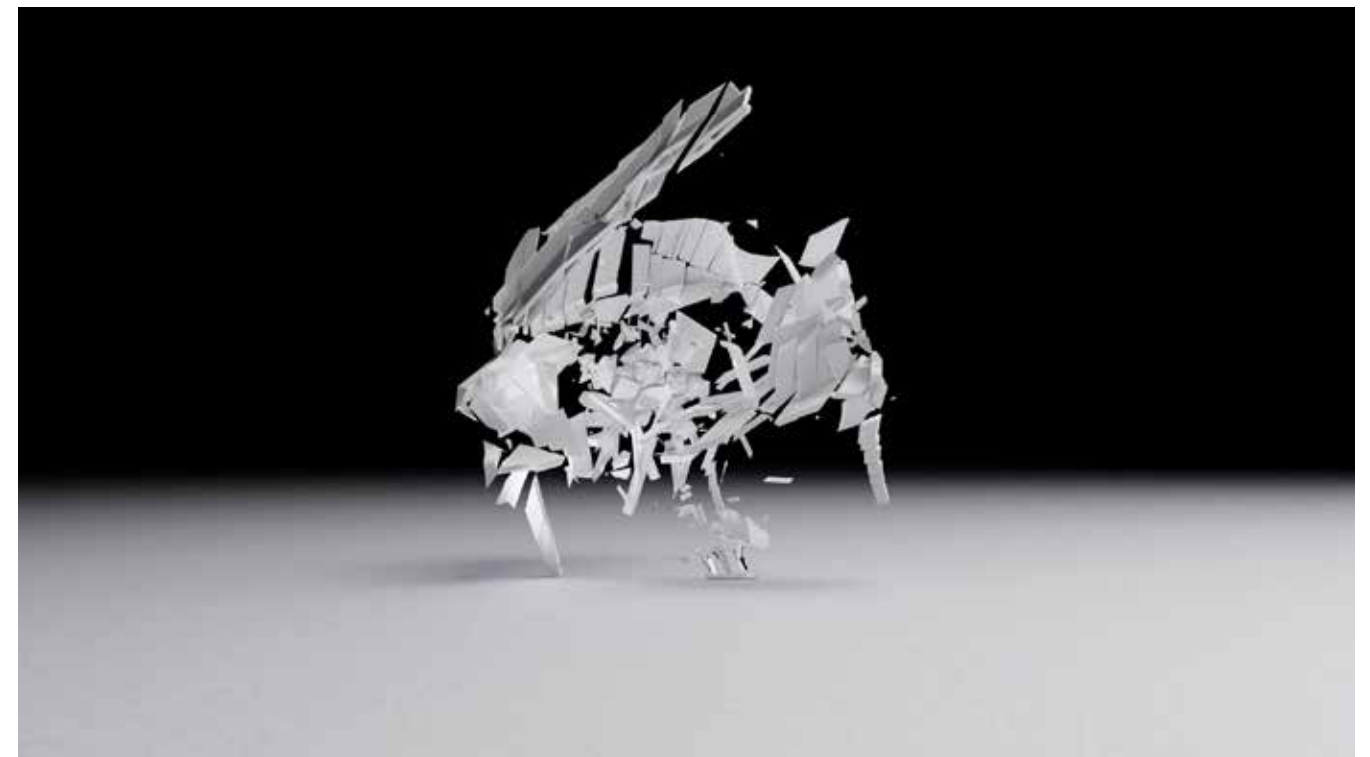

Weronika Olejko

Tytuł: Granice perfekcji

promotor: dr Jakub Wawrzak
technika: animacja komputerowa
wymiary: 1080p (1920×1080), mp4

Dyplom *Granice perfekcji* to cykl 6 animacji 3D, które nawiązują do poszczególnych etapów procesu produkcji fortepianu oraz interakcji z tym instrumentem. Fortepian oraz jego części stanowią metaforę ciała i umysłu. Ręka ucieleśnia wolę lub duszę. Każda animacja ilustruje trudności, które towarzyszą dążeniu do perfekcji. Męcząca walka z niedoskonałością przynosi efekty dalekie od ideału. *Granice perfekcji* to próba zobrazowania przeciwności, których autorka sama doświadczyła. W animacjach dzieli się swoimi przeżyciami i emocjami z cichą nadzieją, że widz wyciągnie z obrazu naukę dla siebie.

Kamila Płochacka

Tytuł: Frazoologia. Plakat autorski

promotor: dr hab. Nikodem Pręgowski, prof. UMK

technika: druk cyfrowy

wymiary: 12 plakatów 70×100 cm

Kluczem do zrozumienia istoty plakatów jest gra słów frazeologia i zoologia. Autorka prześledziła funkcjonujące w języku frazeologizmy zawierające nazwy zwierząt, będące odniesieniem do opisu m.in. cech ludzkich. Te językowe skojarzenia zostały wykorzystane w plakatach jako slogany. Artystka rekonstruuje ich pierwotne znaczenia, wprowadzając nowe, przewrotne skojarzenia z obecnymi na plakatach przedstawieniami – postaciami zwierząt, ludzi, sytuacji. Dzięki temu frazeologizmy zostają obudowane nowymi kontekstami: ekologicznym, prozwierzęcym i społecznym.

Agata Zajac

Tytuł: Miniatura litograficzna jako wyraz osobistej ekspresji

promotor: prof. dr hab. Piotr Gojowy

technika: litografia

wymiary: 36 grafik 20×15 cm

Grafiki, które powstały w ramach dyplomu, to swego rodzaju prowadzony przez rok dziennik, codzienna notatka uzależniona od nastroju, szybki rysunek – szkic ujęty na papierze. W pracach można doszukać się słów, obrazów, komentarzy, ale nie tylko – to również osobiste myśli autorki przetworzone na obrazy. Przedstawiła je za pomocą kreski czy chlapnięć tuszem, bawiąc się wzajemnym wpływem kolorów z użyciem transparentnych farb, dających efekt przenikania kolejnych matryc. Artystka ujęła je w abstrakcyjne obrazy, pozostawiając miejsce do refleksji dla odbiorcy.

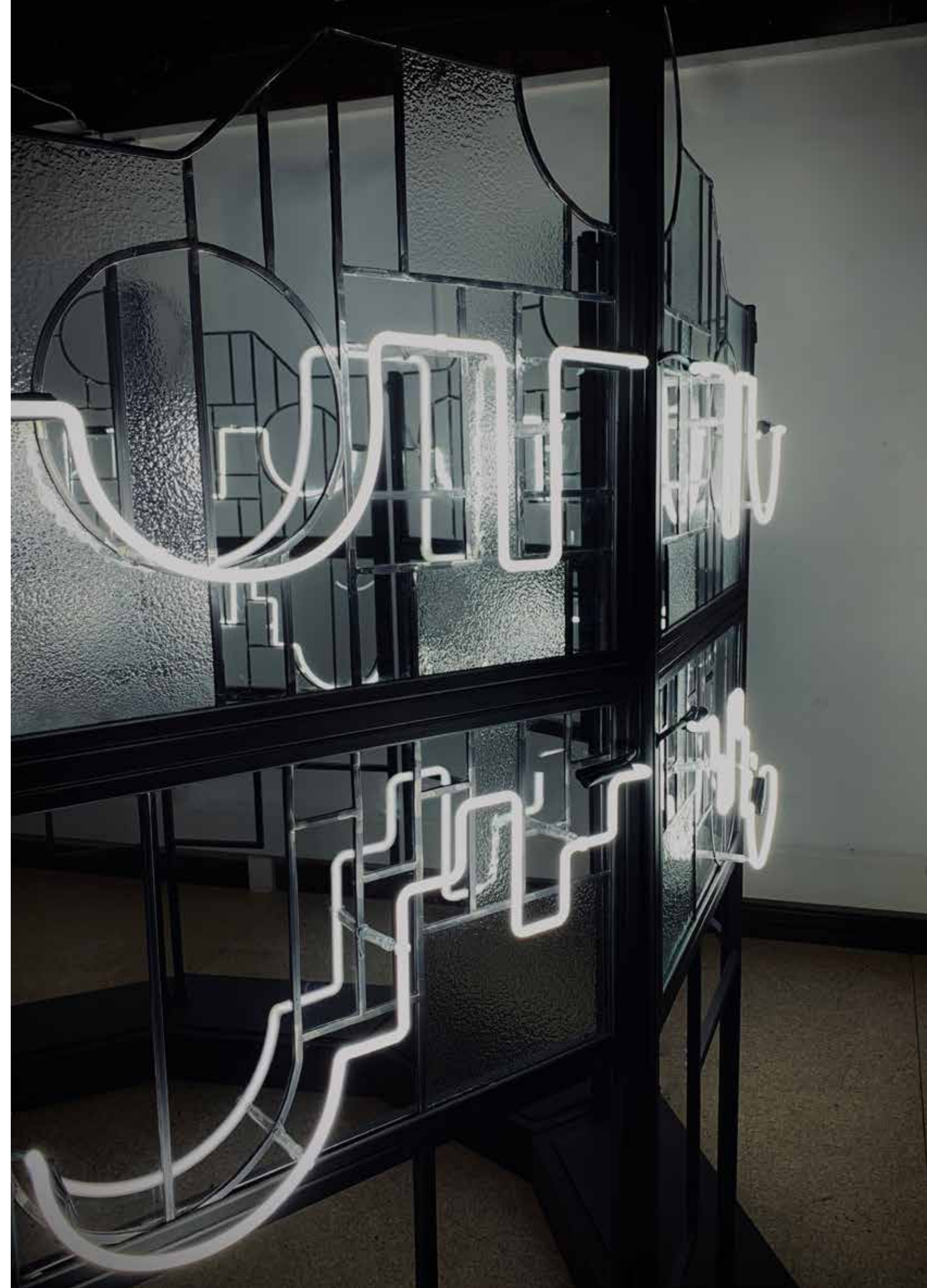
MEDAL IM. TYMONA NIESIOŁOWSKIEGO

Wiktor Goszka

Tytuł: Refrakcja

promotor: prof. dr hab. Kazimierz Rochecki
technika: instalacja artystyczna – witraż, neon, stal
wymiary: 10 segmentów 188×60 cm, obwód całej pracy 660 cm

Refrakcja to forma przestrzenna zrealizowana z połączenia techniki witrażu klasycznego, neonu oraz stalowej konstrukcji o architektonicznej charakterystyce. Pracę stanowi dziesięć pojedynczych segmentów połączonych w jeden układ kompozycyjny i tworzących artystyczny system. Instalacja korzysta jednocześnie z wartości neonu i witrażu, które łącznie tworzą specyficzne załamania światła. Zaprojektowana jako kompozycja geometryczna nawiązuje do Art Deco. Autor starał się zerwać z oczywistymi funkcjami przeznaczenia witrażu i neonu, a zmieniając je w autonomiczny obiekt, nadał mu nowy charakter.

**NAGRODA PUBLICZNOŚCI
CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ
„ZNAKI CZASU” W TORUNIU**

Adrian Kiszka

Tytuł: Szept duszy

promotor: prof. dr hab. Ireneusz Kopacz

technika: olej na płótnie

wymiary: 10 obrazów 60×60 cm, 2 obrazy 100×120 cm

Prace to kompozycje inspirowane głównie mediami społecznościowymi, reklamą i środkami masowego przekazu. Autor, posługując się zawężoną gamą kolorystyczną: bielą, czernią i odcieniami szarości, przedstawia portrety, budując kształty twarzy tak, by nadać im formę znaczącą, symboliczną, oderwaną od rzeczywistości. Zadowolając się oszczędnym kadrem, artysta umieszcza główny motyw w bliskim, pierwszym planie, zatrzymując go na moment. Fragmenty portretowych twarzy stanowią opracowane ze szczególną dokładnością multiplikacje i powtórzenia wybranego detalu – jakby dla utrwalenia go w pamięci.

Stella Kostyła

Tytuł: Bezpieczna przestrzeń

promotor: dr hab. Iwona Szpak-Pawłowska, prof. UMK

technika: malarstwo ścienne akrylowe

wymiary: 120 m²

Dyplom *Bezpieczna przestrzeń* składa się z dwóch wielkoformatowych murali powstałych w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. dra Józefa Bednarza w Świeciu. Realizacje murali zdobią ściany Oddziału Żeńskiego i Oddziału Męskiego. Motywem przewodnim stała się sielska natura – na parterze znajduje się kwiatowa kompozycja z polskimi roślinami polnymi, a na piętrze przedstawienia liści polskich drzew. Twórcze przetworzenie i przeskalowanie motywów florystycznych nadaje muralom autorski charakter artystyczny.

Adriana Mańkiewicz

Tytuł: Krzywa, giętka – też prosta

promotor: dr hab. Iwona Szpak-Pawłowska, prof. UMK

technika: malarstwo ścienne na elewacji

wymiary: 1700x500 cm

Dyplom *Krzywa, giętka – też prosta* został stworzony na zlecenie inwestora, na ścianie budynku PH Blik przy Szosie Lubickiej 36 w Toruniu. Tematem nawiązuje do specyfikacji sklepu z profesjonalnymi materiałami plastycznymi. Przedstawia sylwetki pięciu polskich artystów: Jana Matejki, Jacka Malczewskiego, Olgi Boznańskiej, Stanisława Wyspiańskiego i Andrzeja Wróblewskiego. Wszystkie przedstawienia postaci zaczerpnięte zostały z ich autoportretów. Założeniem muralu było ukazanie sylwetek we współczesnej formule malarstwa ściennego.

Monika Myszkowska

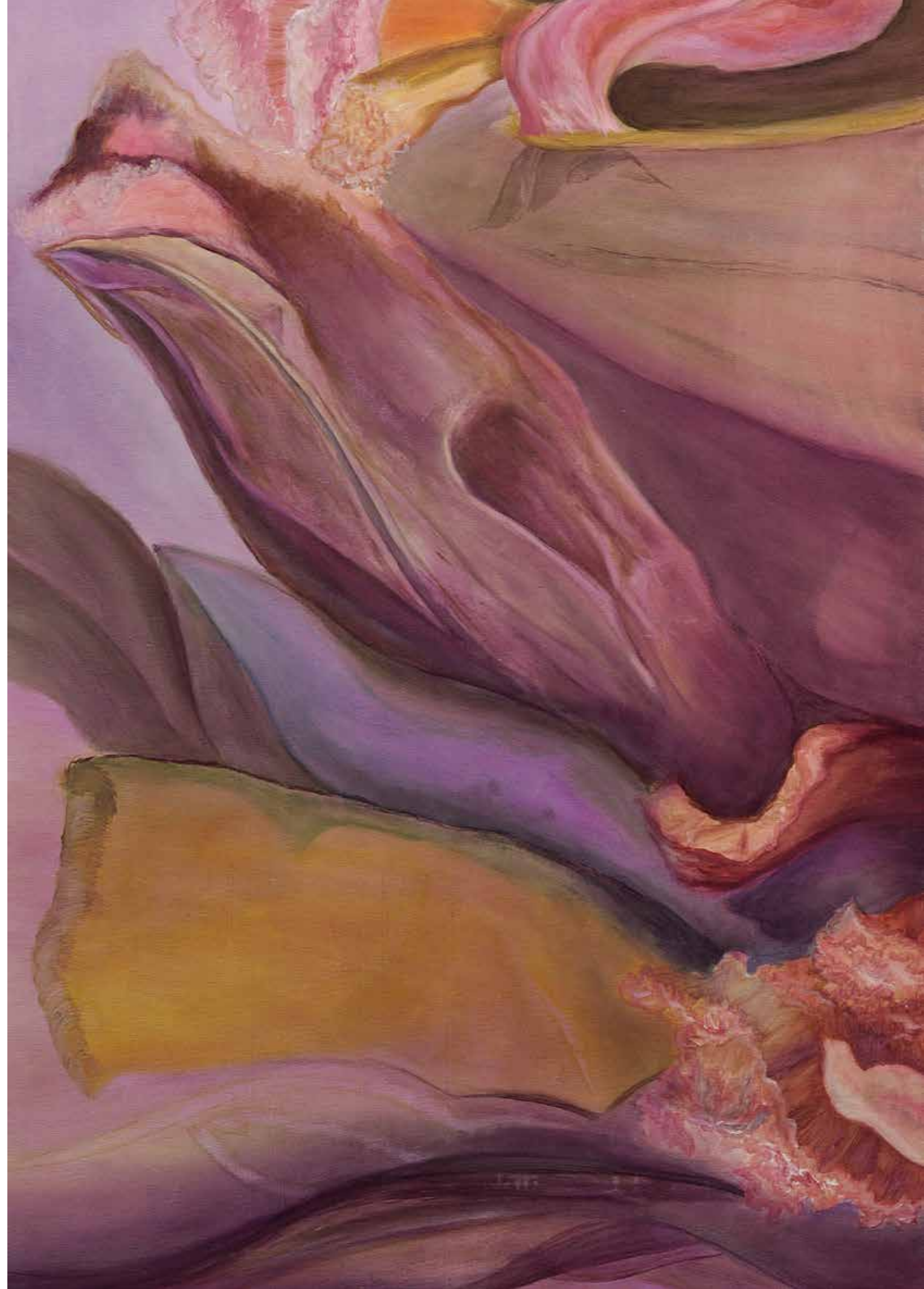
Tytuł: Zatrzymanie

promotor: prof. dr hab. Ireneusz Kopacz

technika: olej na płótnie

wymiary: 8 obrazów 150x100 cm

Zatrzymanie jest cyklem ośmiu obrazów w formacie 150x100cm namalowanych w technice olejnej. Są to abstrakcyjne wyobrażenia odchodzącej, zamierającej natury, powstałe na podstawie fotografii dokumentujących kilkuletnie obserwacje autora, których przedmiotem były więdnięce, zasuszające się kwiaty i gnijące owoce. Obecność mniej lub bardziej określonych form pozwala w pewien sposób zasugerować odbiór pracy. Specyficzna atmosfera obrazów zbudowana została poprzez zabieg równania całego płótna do określonego tonu barwnego. Ponadto obrazy są tak zakomponowane, że można je rotować i wieszać zarówno pionowo, jak i poziomo.

Daniel Okruch

Tytuł: Mandala – Mistyczny Krąg

promotor: dr hab. Andrzej Kałucki, prof. UMK

technika: fusing i szkło hutnicze

wymiary: 200x200x200 cm

Instalacja składa się z 600 liści hutniczych wykonanych ze szkła bezbarwnego lub ze szkła bezbarwnego z zatopionym kolorowym szkłem, zawieszonych na stalowej konstrukcji. Instalacja przedstawia portal natury we wszystkich wymiarach. Nie jest tylko okręgiem, ale także zasłoną przepuszczającą światło z drugiej strony rzeczywistości, zderzeniem dwóch skrajności. Artysta nadał im porządek i celowość, sprawiając, że unoszą się razem w powietrzu. Liście uzyskały swój kształt i formę dzięki zastosowanemu materiałowi poddanemu temperaturze 1200°C w hucie szkła Puck Glas.

Beata Tyloch-Mucha

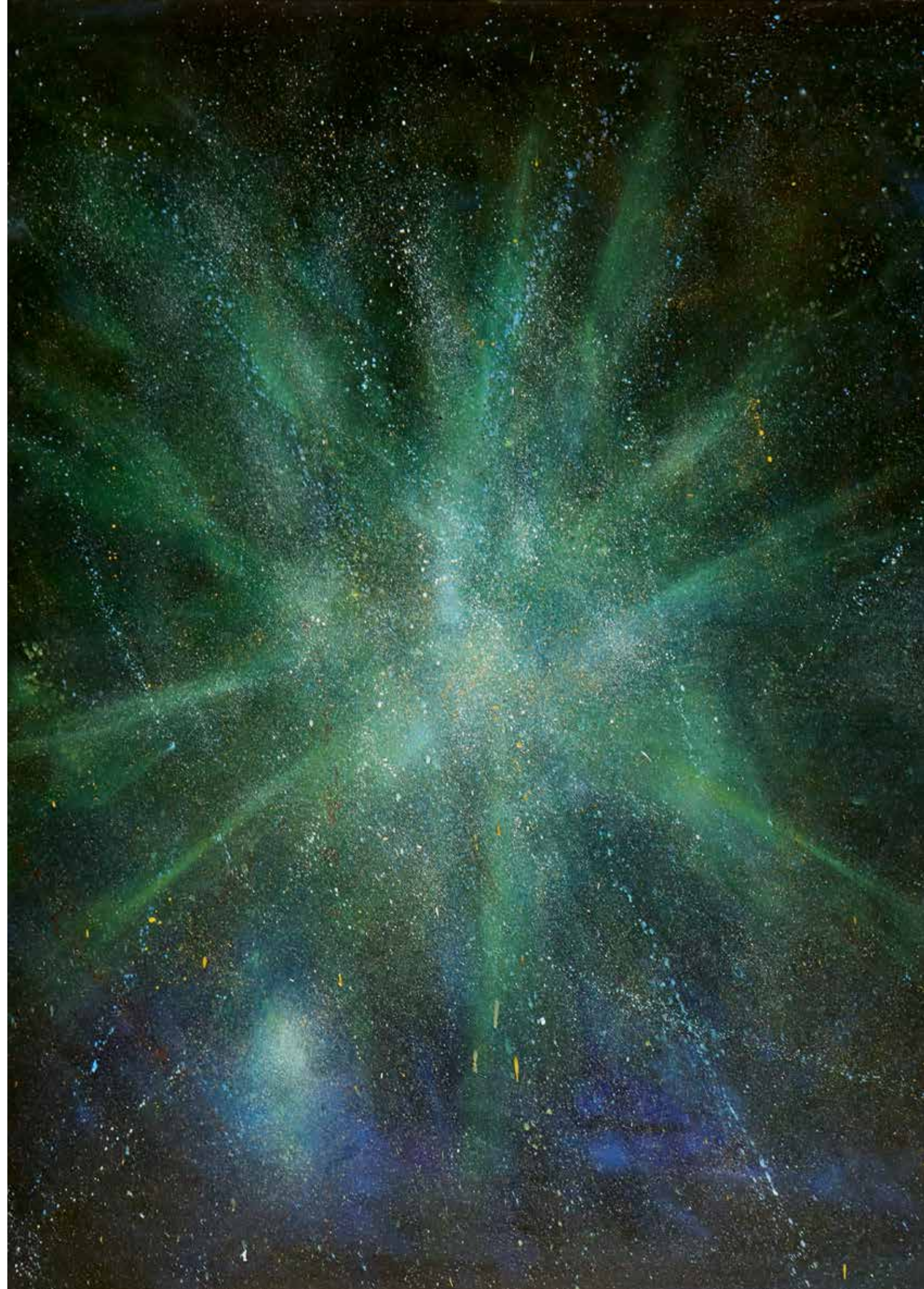
Tytuł: Przestrzeń

promotor: prof. dr hab. Piotr Klugowski

technika: olej na płótnie

wymiary: 8 obrazów 130x130 cm/ 130x90 cm/ 140x100 cm

Dyplom główny to seria ośmiu obrazów wykonanych techniką farb olejnych. Część z nich dodatkowo została wzbogacona o fakturę wykonaną gruntem akrylowym nałożonym przed warstwą malarską. Dyplom przedstawia serię kompozycji abstrakcyjnych inspirowanych przestrzeniami kosmiczną. W pracy nad obrazem najważniejszym założeniem było stworzenie iluzji przestrzeni i rozproszonego światła.

Dominika Andrzejewska

Tytuł: Żyroskop

promotor: dr Katarzyna Łyszkowska

technika: animacja/rotoskopia

6:30 min.

Tytuł pracy nawiązuje do urządzenia działającego na podstawie zasady zachowania momentu pędu, umożliwiającego zachowanie ciągłego, powtarzalnego ruchu, który można odnieść do monotonii i rutyny. Wykorzystywany jest między innymi w zegarkach i to ten motyw pojawia się w animacji wielokrotnie. *Żyroskop* to opowieść o mierzeniu się z codzienną rzeczywistością, o skrywanych emocjach i żalach. Jest to próba opowiedzenia historii samym obrazem i dźwiękiem, bez narracji słownej, dzięki czemu każdy odbiorca może zinterpretować pracę na swój własny sposób.

Patrycja Becker

Tytuł: Becker

promotor: prof. dr hab. Marek Szary

technika: mieszana rysunkowo-malarska, fotografia

wymiary: 3 płyty HDF 150x105cm, fotogramy na spienionej płycie PCV 175x55 cm

Na dyplom składa się podzielony na dwie części poliptyk. Pierwsza, rysunkowo-malarska część, prezentuje teraźniejszość. Druga, fotograficzna – to odbicie świata minionego, osób już nieżyjących, których dziedzictwo jest jednak obecne w życiu współczesnym rodziny Becker. Tematem przewodnim pracy jest patrylinearność – historia włączania dziecka do rodu ojca, co wiąże się z przekazywaniem nazwiska rodowego kolejnemu pokoleniu. W związku z pojawieniem się na świecie najmłodszego w rodzie Antoniego, album rodzinny znacznie się powiększył, a jego zawartość jest regularnie przeglądana w poszukiwaniu podobieństw fizycznych, łączących najmłodszego członka rodziny z jego męskimi przodkami. Z tego powodu praca stanowi przeniesienie do rozmiarów rzeczywistych „wycinka” sagi rodzinnej.

Ewa Bonisławska

Tytuł: Korzenie

promotor: prof. dr hab. Marian Stępak

technika: instalacja

wymiary: 250x280 cm

Najważniejszą częścią dyplomowej instalacji były korzenie drzewa odnalezione na terenie należącym do przodków autorki pracy, symbolizujące początek życia, wrastanie i śmierć. W celu podkreślenia istoty przemijającego czasu, korzenie umieszczono na obrotowej podstawie w kształcie koła. Dopełnieniem pracy był film wideo przedstawiający rozmowę z najstarszym członkiem rodziny o dziejach rodu oraz prezentującym archiwalne zdjęcia z posiadłości, z której przewieziono wykorzystane korzenie. Realizacja zaprezentowana została w ciemności, z punktowymi doświetleniami.

MEDAL JANUSZA BOGUCKIEGO

Alicja Głowania

Tytuł: Synkretyczne rozmowy we/wnętrzne

promotor: prof. dr hab. Marek Szary
technika: obiekt z dźwiękiem

Przy białej ścianie stoi biała szafka, a gdy otworzysz którąś z szuflad, jak biała karta pokrywa się atramentem ze słów. Szuflady to przestrzeń i miejsce na odrębne historie, zamknięte w jednym, organicznym tworze. To całkiem proste, skrywa się tutaj pewna ambiwalencja. Otwierania się i zamykania na to, co eksponowane i co skryte. Na uzewnętrznienie się w chowaniu. Ten pozornie użytkowy przedmiot każe spojrzeć na siebie jednak nieco inaczej. Obiekt ten odbiega od pewnej normy, jak te słowa wypowiedziane, rozbieżności we wnętrzu.

Dawid Graboś

Tytuł: Moje Spektrum

promotor: dr hab. Anna Kola, prof. UMK

technika: fotografia, książka

wymiary: 5 albumów 30x30 cm

Praca składa się z dwóch części: cyklu autoportretów oraz zestawu pięciu albumów fotograficzno-muzycznych dedykowanych konkretnym wykonawcom i ich wybranym utworom. W każdym z nich znajdują się teksty poszczególnych piosenek oraz inscenizowane portrety odzwierciedlające stany emocjonalne autora z minionych 5 lat studiów. Artysta odwołuje się do różnych nośników muzyki, aktualnych dla omawianego okresu – formy płyty winylowej, płyty CD i kodu QR odsyłającego do konkretnego utworu. dopełnieniem fotografii inscenizowanej jest grafika i typografia.

Szymon Jankowski

Tytuł: Pamięć zamknięta w przedmiotach

promotor: prof. dr hab. Marian Stępak

technika: instalacja

wymiary: 950x800 cm

Instalacja zbudowana została z kilkuset przedmiotów należących do zmarłej babci autora, eksponowanych w niezmienionym stanie. Dodatkowo, jako artystyczny dyskurs z tym co zastane, wyeksponowano trzy białe kubiki, na których umieszczono po jednym z wybranych obiektów z tego samego zestawu. Od dnia śmierci osoby, której instalacja została dedykowana, to jest przez dwa lata, aż do czasu montażu dyplomu, wszystkie jej elementy nie były używane, ani nawet dotykane. Autor pracy postanowił przełamać szanowaną dotąd „nietykalność”. Instalacja prezentowana była w galerii MDK w Nowym Mieście Lubawskim, skąd artysta pochodzi.

Weronika Jeziorska

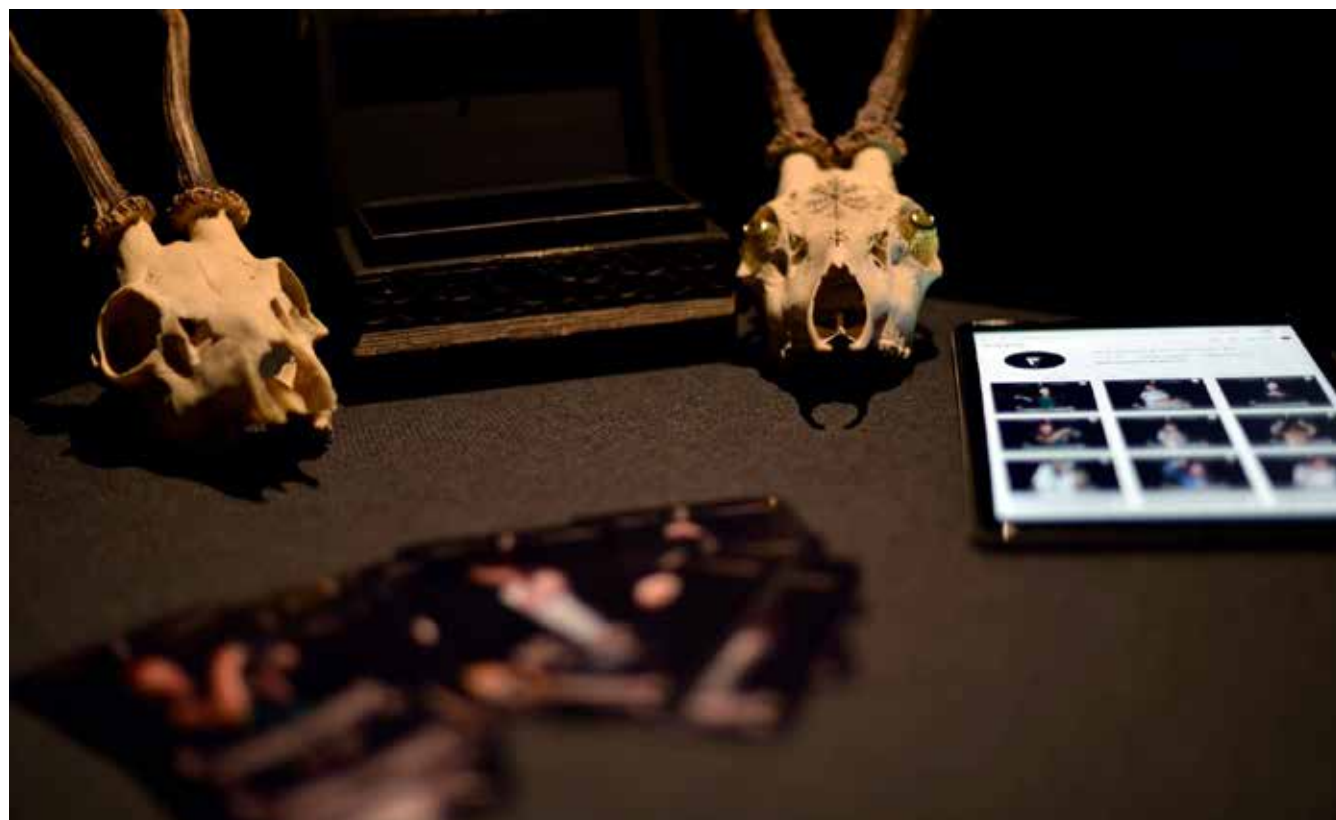
Tytuł: Oraculum. Karty wyroczni w doczesności

promotor: dr Joanna Chołasińska

technika: karty, druk cyfrowy

wymiary: 25 kart o wymiarach 13x9 cm

Artystka stworzyła talię, składającą się z 25 kart rysowanych w programie graficznym, przedstawiających w symbolicznych pozach postacie wraz z atrybutami. Wszystkie osoby przedstawione na ilustracjach są bliskie autorce, a cechy, czyny lub dobrana symbolika odpowiadają ich realnym charakterom. Estetyka i klimat kart nawiązuje do formuły „Memento mori” i mają za zadanie uświadomić ulotność spraw w życiu doczesnym, równocześnie oswajając użytkownika z tym co naturalne i nieuniknione. Całość ukazana jest w aranżacji, której centralnym miejscem jest ołtarz czarownicy, z uwzględnieniem honorowego miejsca na tzw. kartę dnia. Nawiązując do współczesnej tendencji działania wiedz w sferze wirtualnej, artystka opisy kart umieściła na Instagramie @oraculum.cards.

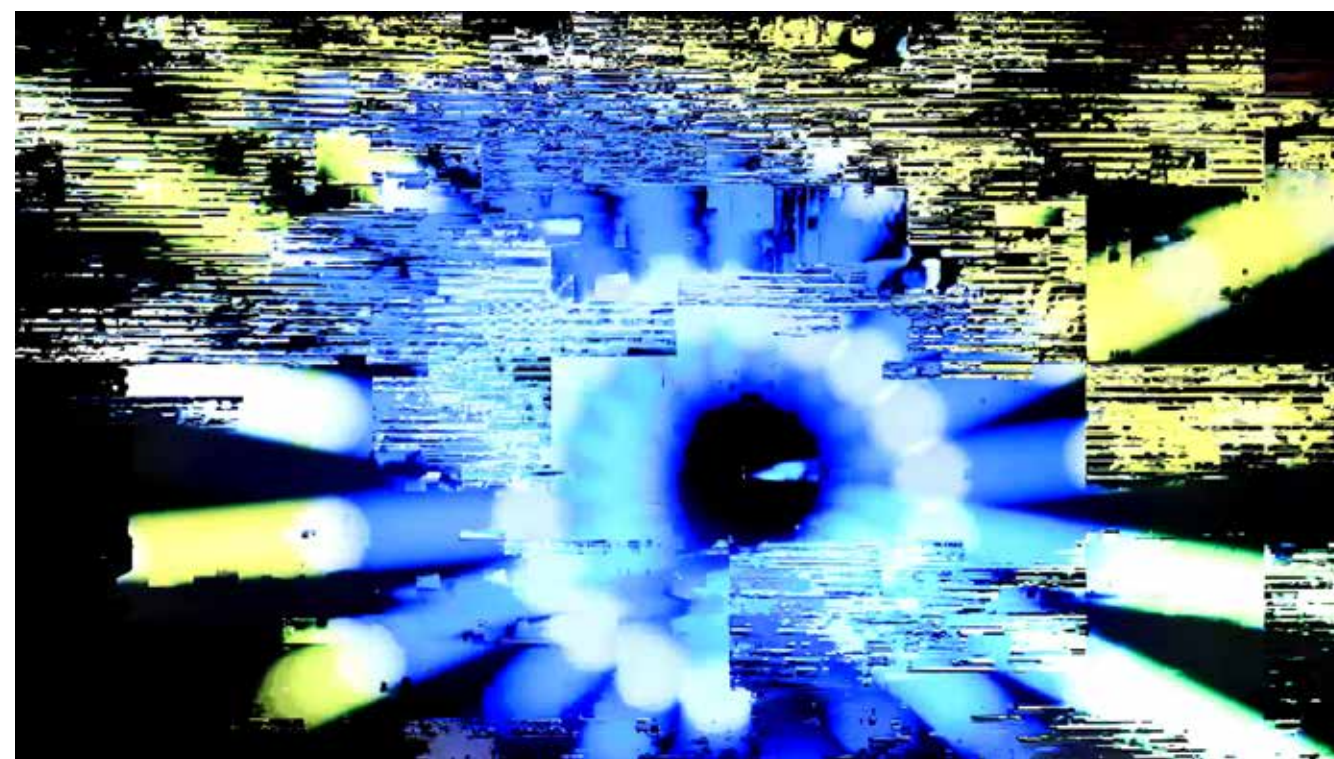
Marcelina Kilaszewska

Tytuł: Wariacje na temat niezdecydowania i poczucia zagubienia

promotor: dr Dorota Chilińska

technika: instalacja wideo

Wariacje na temat niezdecydowania i poczucia zagubienia to instalacja wideo dotycząca zjawiska zacierania się granic pomiędzy światem rzeczywistym i wirtualnym. Potrzeba podjęcia tego współczesnego tematu pojawiła się wraz z pandemią, która spotęgowała poczucie izolacji, przenosząc wiele aktywności życiowych w świat wirtualny. Głównym elementem instalacji jest film rzutowany na przezroczyste folie rozwarstwiające obraz i tworzące iluzoryczne przestrzenie. Autorka w ten sposób naśladuje tak charakterystyczne dla współczesności poczucie „atakowania obrazami”. Odbiorca wchodzi w przestrzeń, w której obrazy i dźwięk tworzą hipertekstualną, chaotyczną, nieco psychodeliczną kompilację.

Anna Kiskowiak

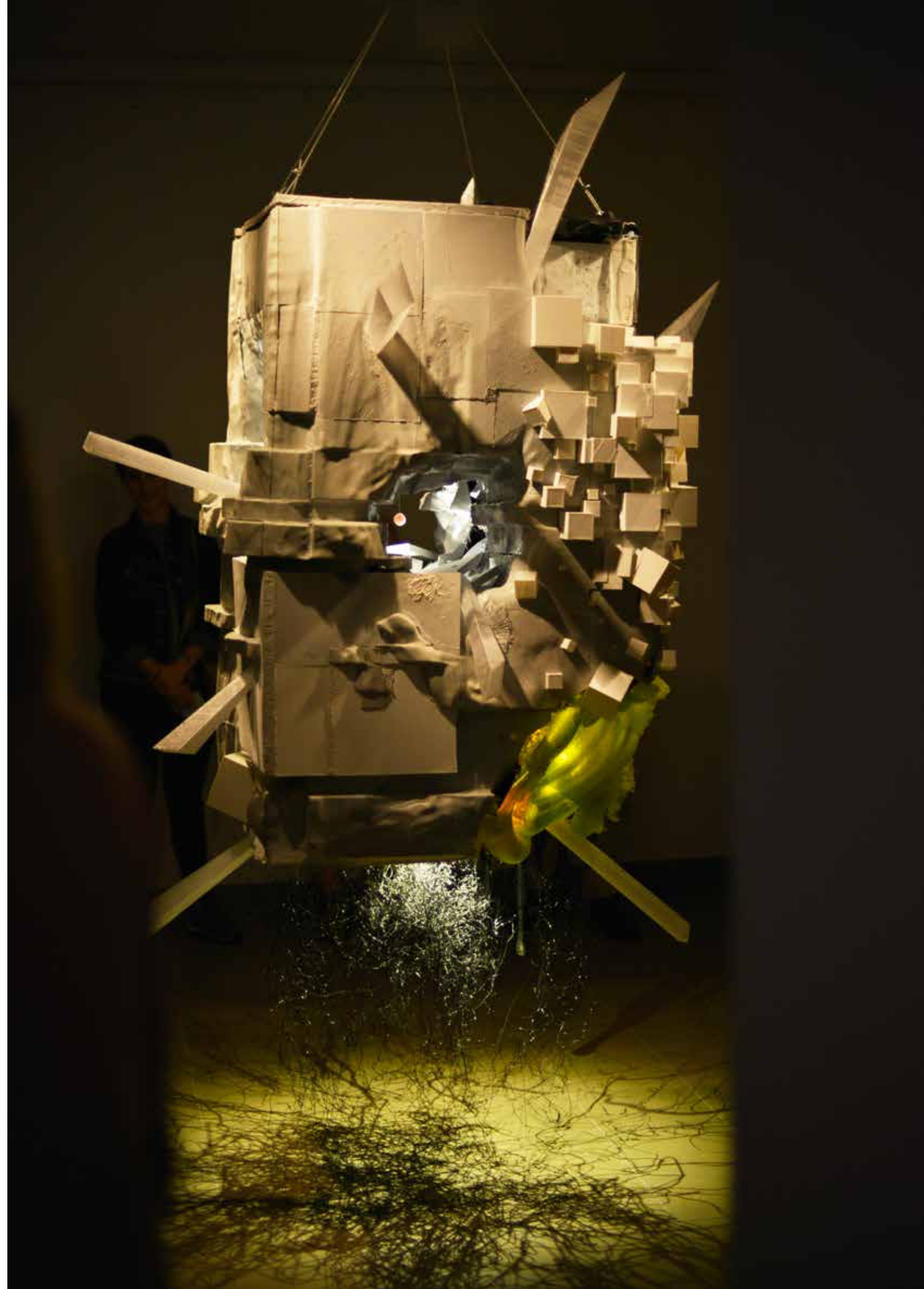
Tytuł: Welcome

promotor: dr Tomasz Wlaźlak

technika: druk 3D

wymiary: 130x70x70 cm

Abstrakcyjna forma pracy jest wynikiem przelania przez artystkę własnych emocji i najważniejszych cech na formę przestrzenną. Praca powstawała równolegle do psychoterapii autorki. W niedosłowny sposób zaprasza ona odbiorców do swojego wnętrza, ukazanego za pomocą swoistego, zamkniętego w obiekcie autoportretu. W celu zmaterializowania uczuć, dyplomantka wykorzystała nieuchwytną z założenia wirtualną przestrzeń multimedialną. Praca została zaprojektowana i wyrzeźbiona w programie Zbrush, a następnie wydrukowana za pomocą drukarek 3D.

Beata Marchlewska

Tytuł: Gloria Victis

promotor: dr Dorota Chilińska

technika: film dokumentalny

wymiary: Full HD, 27 min.

Film dokumentalny *Gloria Victis* to krótka opowieść o Bartku, który jest początkującą Drag Queen. Autorka towarzyszyła swojemu bohaterowi z kamerą, dokumentując jego działania oraz portretując środowisko osób queerowych. W filmie skupiła się na detalach, które nie tylko budują obraz psychologiczny bohatera, ale również podkreślają estetykę kampu, z której inspirację czerpie Bartek – Gloria Victis. Pełen energii i humoru film jest współczesnym, socjologicznym portretem osób, których zainteresowania dotyczą między innymi cross-dressingu.

Martyna Nowicka

Tytuł: Pierwsze pożegnanie

promotor: dr Dorota Chilińska

technika: instalacja

Pracę nad instalacją autorka rozpoczęła od filmu, który opowiada w sposób symboliczny o czasie, kiedy przeżyła silną traumę i utratę bliskiej osoby, jak również o depresji i odcięciu od świata. W filmie, obok rodziny wyłaniającej się z ciemności, studium własnego ciała i metafor śmierci, pojawia się łóżko, w którym spędzała ten trudny czas, a które potem stało się częścią instalacji. Dyplomantka, inspirując się pracą brytyjskiej artystki Tracey Emin, wykorzystała ten osobisty mebel jako „świadka” jej psychicznej zapaści. Decyzja o umieszczeniu w centrum instalacji autentycznego pościela wraz ze śladami obecności, zapachem i wydzielinami, wynikała z terapeutycznej potrzeby odkrywania sfery prywatnej, skrywanej, zarezerwowanej wyłącznie dla najbliższych.

Zuzanna Piotrowska

Tytuł: Sienkiewicza 41/5

promotor: dr hab. Aleksandra Sojak-Borodo, prof. UMK

technika: instalacja, obiekt, makieta, książka

wymiary: makieta 66x80x20 cm

W skład makiety wchodzi około 100 papierowych mebelków odwzorowanych ręcznie ze zdjęć z rodzinnego archiwum. Do odtworzenia wzorów oraz faktur mebelków użyto kredek, jako medium najsilniej przywołującego wspomnienia z dzieciństwa. Odwzorowane zostały również oryginalne tapety i dywany. Dopełnieniem makiety jest wykonana ręcznie w stylu scrapbookingu książeczka-album o wymiarach 20x20 cm, zawierająca rodzinną historię oraz pamiątkowe zdjęcia. Główną myślą towarzyszącą tworzeniu pracy były wspomnienia o babci artystki, będącej mistrzynią opowiadania historyjek. Ze wspomnień zachowanych na zdjęciach powstała papierowa pamiątka po miejscu, które już nie istnieje.

Magdalena Skarbek

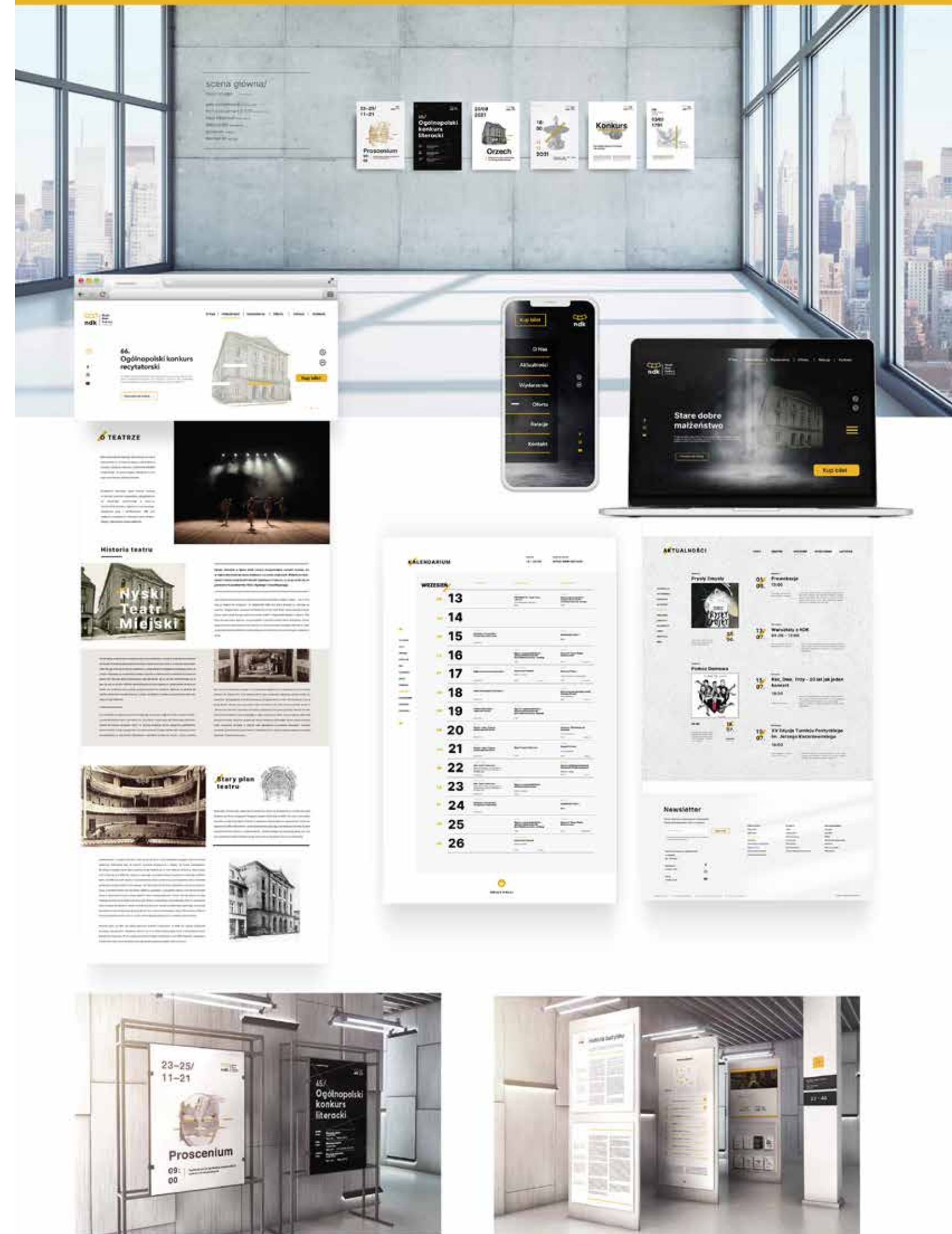
Tytuł: System identyfikacji wizualnej dla Nyskiego Domu Kultury im. Wandy Pawlik

promotor: prof. dr hab. Krzysztof Białowicz

technika: grafika cyfrowa, animacja

wymiary: animacje 1920x1080 px, wydruki 100x70 cm

Pracę dyplomową tworzy system identyfikacji wizualnej zrealizowany dla Nyskiego Domu Kultury. Projekt ma charakter wdrożeniowy. Dla instytucji zostało zaprojektowane logo odnoszące się do charakteru teatru, stanowiącego jej główną siedzibę. Prosty w odbiorze znak w postaci uśmiechu, nawiązującego do układu teatralnej widowni, jest nowoczesny i czytelny. Zestaw systemu uzupełniają materiały promocyjne, druki, animacje, plakaty informacyjne, a także strona internetowa prezentująca działalność teatralną domu kultury oraz zawierająca informację turystyczną. Stanowią one spójne elementy identyfikacji.

Darya Stankevich

Tytuł: Żywie

promotor: dr hab. Anna Kola, prof. UMK
technika: zdjęcia i filmy 360°, VR

Dyplomantka odwołuje się w realizacji do swoich korzeni – białoruskich wierzeń, pełnych różnych stworzeń i demonów żyjących nad wodą, w lasach czy pomieszkujących w domach. Wybrała cztery postacie – Żnicza, Południcę, Vadzianicę, Płaczkę, przenosząc dawne wyobrażenia na język nowych mediów. Obrazowanie za pomocą kamery 360° i okularów VR pozwoliło na dosłowne wkroczenie w świat pogańskich wierzeń. Naturalna sceneria, stroje i choreografia stały się ważną częścią opowiedzianych historii. Praca składa się ze zdjęć i filmów dedykowanych osobno każdej postaci oraz wideo będącego ich kompilacją.

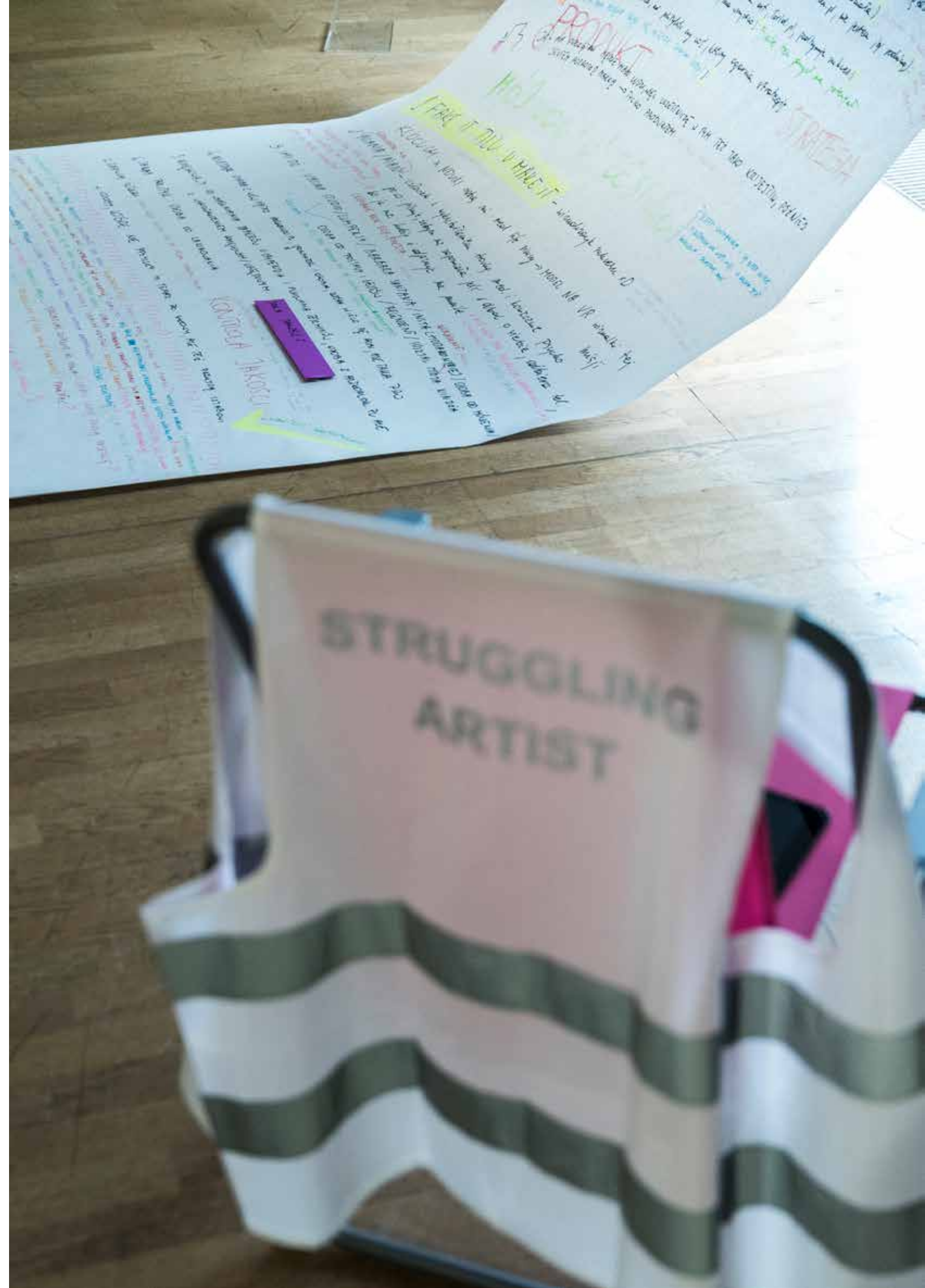

Alina Śmietana

Tytuł: Powodzenia!

promotor: prof. dr hab. Marian Stępak
technika: instalacja

Powodzenia! to instalacja poruszająca kwestie społeczno-ekonomicznych szans, widoczności artystki/artysty, statusu oraz możliwości adepty/adepta sztuk wizualnych. Całościowo jest zmodyfikowanym stanowiskiem pracy i składa się z kilku segmentów odnoszących się do wymienionych kwestii. Centralny punkt stanowi spisany na rulonie papieru plan zarządzania strategicznego „OSTATECZNY PLAN PODBOJU ARTYSTÓW WASZYCH SERC”. Teraz pozostaje podjąć decyzję o wdrożeniu go w rzeczywistość.

**NAGRODA PUBLICZNOŚCI
CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ
„ZNAKI CZASU” W TORUNIU**

Daria Weisbrodt

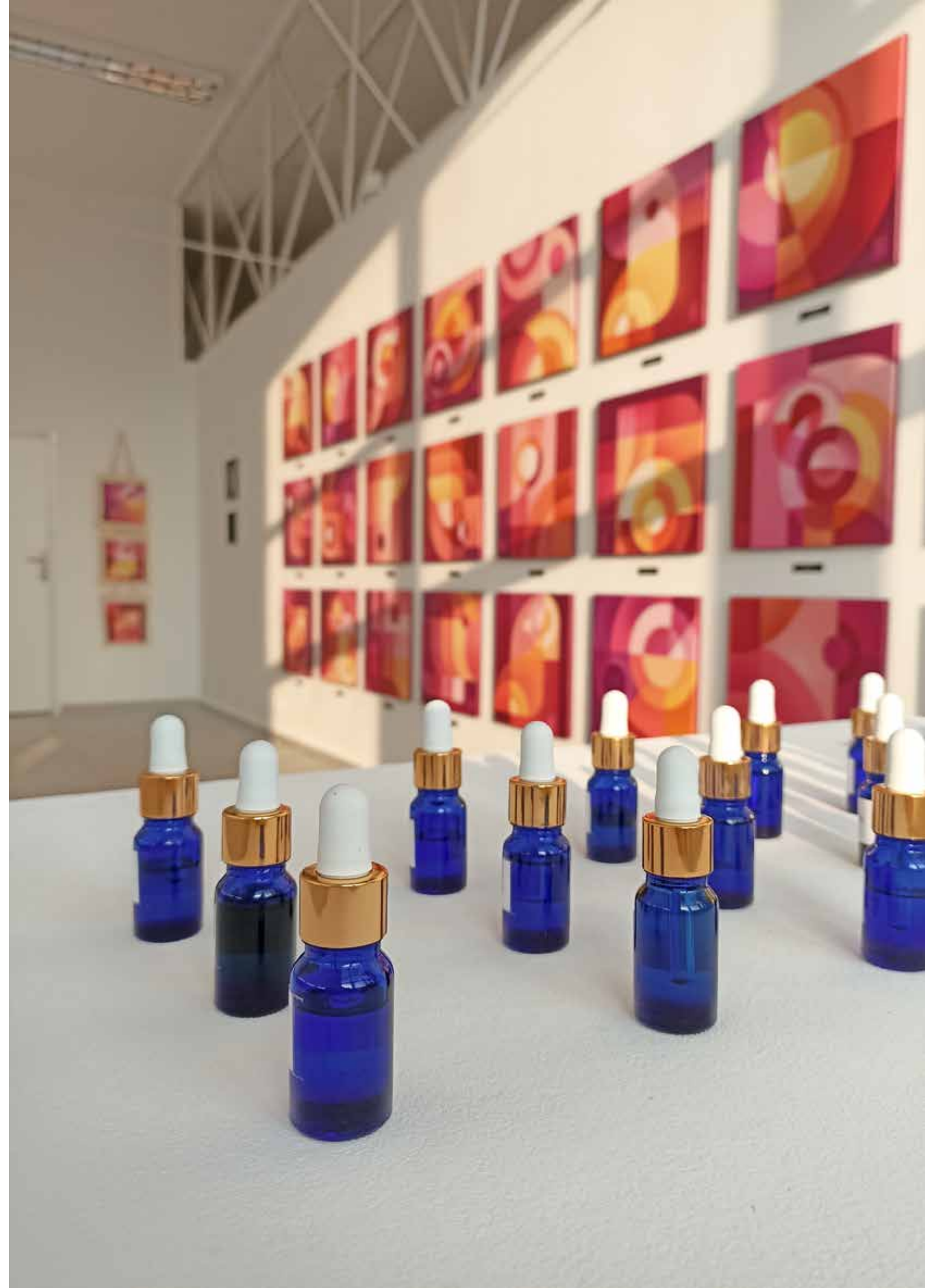
Tytuł: Bukiet

promotor: dr hab. Aleksandra Sojak-Borodo, prof. UMK

technika: wydruki na płótnie, buteleczki z zapachami

wymiary: 24 płótna 50x50 cm

Bukiet jest serią abstrakcyjnych ilustracji będących podróżą do świata zapachu i koloru. Dwadzieścia cztery geometryczne kompozycje odpowiadają dwudziestu czterem substancjom zapachowym – oleikom eterycznym. Są one wybrane zgodnie z sentymentalnym przywiązaniem autorki i ułożone w porządku alfabetycznym. W odwołaniu do wrażeń zapachowych powstały barwne kompozycje plastyczne, utrzymane w ciepłej gamie kolorystycznej, stanowiące geometryczne eksperymenty kompozycyjne. *Bukiet* jest z jednej strony przykładem synestezji i próbą zobrazowania zapachu za pomocą określonej barwy oraz kształtów, z drugiej rozbudowanym projektem graficznym, który może być wykorzystany w promocji i reklamie np. linii perfum.

Magdalena Zwolińska

Tytuł: Moje żywe płótno

promotor: dr hab. Anna Kola, prof. UMK

technika: wideo, instalacja

wymiary: wideo 8:01, 21 obiektów o różnych wymiarach od 8x10 cm do 25x29 cm

Dyplom opowiada o przyjaźni, w której od kilku lat przeplata się motyw tatuażu. Początek stanowi moment, w którym jedna z przyjaciółek wymyśla wspólny tatuaż symbolizujący przyjaźń, a druga, to jest dyplomantka, rozpoczyna naukę tatuowania, by móc pokryć jej ciało rysunkami. Praca składa się z dwóch części. Pierwszą stanowi film opowiadający o łączącej przyjaciółki więzi, zakończony wydarzeniem dopełniającym proces tatuowania symbolu przyjaźni. Druga część to instalacja złożona z 21 ramek różnej wielkości i formatu, w których wyeksponowane zostały kalki tatuaży – realnych i tych wciąż czekających na realizację.

NAGRODA IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Dorota Czerko

Praca konserwatorsko-artystyczna: Dziesięć XIX-wiecznych wielkoformatowych oprawnych fotografii na podłożu papierowym ze zbiorów Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Kórnickiej

promotor: dr hab. Tomasz Koziół, prof. UMK

Przedmiotem części konserwatorsko-artystycznej pracy było dziesięć XIX-wiecznych wielkoformatowych oprawnych fotografii na podłożu papierowym, będących portretami osób powiązanych z rodami Działyńskich i Zamoyskich z Kórnik. Wykonano je w trzech różnych tradycyjnych technikach fotograficznych – obejmują jedną odbitkę solną, sześć odbitek albuminowych oraz trzy platynotypy. Z uwagi na duży format fotografii oraz ich mocne wprasowanie w oprawy, wszystkie zabiegi konserwatorskie musiały być przeprowadzone bez demontażu. To założenie było szczególnie dużym wyzwaniem w przypadku trzech oprawnych platynotypów – stosowana przez konserwatorów metoda usuwania pozostałości żelaza z odbitek fotograficznych musiała zostać poddana znacznym modyfikacjom. Prace konserwatorskie w przypadku pozostałych obiektów obejmowały przede wszystkim zabiegi na oprawach, co również stanowiło duży problem ze względu na wrażliwość odbitek albuminowych na działanie wody i związane z tym ograniczenia.

Praca teoretyczno-badawcza: Zabytkowe oprawne fotografie na podłożach papierowych w kolekcjach polskich muzeów biograficznych. Wstępne rozpoznanie konserwatorskie

promotor: dr hab. Małgorzata Pronobis-Brzezińska, prof. UMK

Praca stanowi pierwszą jak dotąd próbę określenia, czy w instytucjach muzealnych znajdują się zabytkowe oprawne fotografie na podłożach papierowych, czy są one eksponowane i jaki jest ich ogólny stan rozpoznania. W oparciu o literaturę przedmiotu przeanalizowano i opisano wybrane aspekty związane z zabytkową oprawną fotografią na papierze, mające wpływ na jej eksponowanie w instytucjach muzealnych zorientowanych na pokazywanie pamiątek. Drugim celem pracy była próba ustalenia, czy zabytkowe oprawne fotografie występują powszechnie w zbiorach polskich muzeów biograficznych oraz określenie warunków ich przechowywania, ekspozycji oraz czy i w jakim stopniu sprawowana jest nad nimi opieka konserwatorska. Metodą badawczą przyjętą dla realizacji tego celu było badanie ankietowe.

NAGRODA IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Małgorzata Garlicka

Praca konserwatorsko-artystyczna: Szafka w stylu Boulle (XIX w.) z Muzeum Narodowego w Lublinie

promotor: dr Aleksandra Galińska-Grubecka

współpraca: dr Stanisław Kościński

Konserwacji i restauracji poddano XIX-wieczną szafkę w stylu Boulle ze zbiorów Muzeum Narodowego w Lublinie. Celem prac było ustabilizowanie konstrukcji oraz przywrócenie oryginalnych wartości dekoracyjnych poprzez przeprowadzenie niezbędnych prac stolarskich, oczyszczenie laki i markieterii oraz pełną rekonstrukcję brakujących elementów. Na podstawie inwentaryzacji części składowych zrekonstruowano brakujące elementy z zachowaniem oryginalnej technologii. Konserwacji poddano również przypuszczalnie wtórny blat mebla. Uzupełniono ubytki w warstwie forniru, laki, szylkretu, zrekonstruowano brakujące aplikacje i odlewy mosiężne, m.in. metodą na wosk tracony. Zabytkowe i zrekonstruowane powierzchnie zabezpieczono przed działaniem czynników niszczących. Przeprowadzono pełną restaurację dekoracyjnej markieterii oraz przywrócono utracone walory ekspozycyjne mebla.

Praca teoretyczno-badawcza: Implementacja lakierów akrylowych i akrylowo-uretanowych do imitacji szkliwa na ceglach oraz zeszkliwionego spieku cegieł zendrówek

promotor: dr Aleksandra Galińska-Grubecka

Przedmiotem badań była implementacja lakierów akrylowych i akrylowo-uretanowych do imitacji szkliwa na ceglach oraz zeszkliwionego spieku cegieł zendrówek. Do badań wytypowano dwa rodzaje podłoży: wysoko nasiąkliwą cegłę klasyczną oraz nisko nasiąkliwą silnie spieczoną cegłę imitującą zendrówkę. Przeprowadzono badania składu chemicznego oraz możliwości modyfikacji pigmentami i napełniaczami w celu zmiany właściwości aplikacyjnych i wizualnych. Zbadano odporność preparatów na szoki temperaturowe (komora VC 4033 Vötsch) oraz na promieniowanie UV (Xentest 2200). Stabilność powłok oceniono na podstawie pomiarów zmian połysku, barwy oraz hydrofobowości. Zbadano przyczepność, możliwość usunięcia z zabytkowego podłoża oraz odporność na uszkodzenia mechaniczne. Badania umożliwiły wytypowanie optymalnych lakierów do stosowania w konserwacji zabytkowych cegieł w ekspozycji zewnętrznej.

NAGRODA IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Joanna Gorzałczany

Praca konserwatorsko-artystyczna: Obraz „Epitafium”, Józef Szajna 1966 r., Muzeum Narodowe w Krakowie

promotor: dr hab. Sławomir Kamiński, prof. UMK

Prace konserwatorskie i restauratorskie przeprowadzono na obrazie Józefa Szajny z 1966 roku *Epitafium*. Obiekt jest przykładem asamblażu i techniki debalaż. Celem zabiegów było zahamowanie i ograniczenie procesów niszczących, wzmocnienie podobrazia, zabezpieczenie konstrukcji asamblażu, warstw zaprawy oraz malarskich, tak, by umożliwić bezpieczną ekspozycję dzieła. Niezwykle istotną część pracy nad obiektem stanowiło wzmocnienie podobrazia w celu wyeliminowania przyczyn postępującej destrukcji elementów obrazu. Zastosowany został system stabilizująco-wzmacniający podobrazia płóciennie. Na licu obrazu ograniczono się do działań konserwatorskich w pełnym poszanowaniu dla intencji artysty i zamierzonej estetyki dzieła.

Praca teoretyczno-badawcza: Opracowanie metodyki interpretacji nieinwazyjnych badań zapraw dziewiętnastowiecznych obrazów na podłożu płóciennym za pomocą przenośnego spektrometru XRF

promotor: dr hab. Mirosław Wachowiak, prof. UMK

Praca została poświęcona metodyce interpretacji wyników nieinwazyjnych badań składu pierwiastkowego zapraw dziewiętnastowiecznych obrazów na podłożu płóciennym metodą fluorescencji rentgenowskiej. Część teoretyczna, obejmująca m.in. zagadnienia podobrazii fabrycznych w ofercie handlowej, kolorystyki stosowanych zapraw oraz ich chłonności, pozwoliła na zestawienie możliwych do występowania wypełniaczy. Na tej podstawie wybrano materiał badawczy wykorzystany w drugiej części pracy. Badaniom poddano próbki modelowych zapraw. We wnioskach wskazano na obszary ryzyka podczas dokonywania interpretacji wyników badań XRF, a także zarysowano możliwości oraz ograniczenia zastosowanej aparatury badawczej. Przedstawione zostały również zdjęcia mikroskopowe przełamów i naszlifów próbek modelowych zapraw, tworzące bazę do analizy wizualnej.

NAGRODA IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Justyna Lewandowska

Praca konserwatorsko-artystyczna: Prace konserwatorskie i restauratorskie wraz z dokumentacją przy osiemnastowiecznej, drewnianej rzeźbie świętego Franciszka z Asyżu z Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu

promotor: dr Kinga Szczepińska

W części konserwatorsko-artystycznej pracy przeprowadzono pełną konserwację i restaurację XVIII-wiecznej, drewnianej rzeźby polichromowanej przedstawiającej św. Franciszka z Asyżu. Autor rzeźby jest nieznany, rzeźba reprezentuje rokokowy warsztat lwowski. Celem podjętych prac było przywrócenie rzeźbie wartości estetycznej. Zabytek nie pełni już funkcji kultowej, a podjęte prace miały przygotować figurę do dalszej ekspozycji muzealnej. Głównym problemem konserwatorskim były dwa przemalowania olejne. Ponadto w rzeźbie występowały liczne ubytki drewna. Ze względu na obecność pierwotnej, szlachetnej warstwy malarskiej, zdecydowano się usunąć dwa XIX-wieczne olejne przemalowania. Zrekonstruowano również brakujące drewniane elementy, a na podstawie zachowanej polichromii, imitującej kamień, zreintegrowano warstwę malarską.

Praca teoretyczno-badawcza: Technologia i technika temperowego malarstwa ikonowego

promotor: prof. dr hab. Justyna Olszewska-Świetlik

Tematem pracy jest technologia i technika rosyjskiego malarstwa ikonowego. W podjętych badaniach przedstawiono zarys historyczny kształtowania kanonu i pojęcia ikony. Główną częścią pracy są kwestie technologii ikony: podobrazie, przeklejenie, płótno, zaprawa, złocenia, warstwa malarska oraz ich zabezpieczanie. Rozwinięto zagadnienia dotyczące typów sporządzanych zapraw, rysunku oraz metod złocenia, praktykowanych na Rusi. Szczególną uwagę poświęcono palecie malarskiej dawnych mistrzów ikony. Opisano dwa najczęściej praktykowane sposoby malowania karnacji w ikonie: technikę membranową i technikę *proplasmos*. W oparciu o część teoretyczną wykonano trzy ikony. Wykonano także próby sporządzenia pięciu olif na bazie oleju lnianego z różnymi dodatkami: bursztynu, kalafonii (w różnych proporcjach) oraz mastyksu.

NAGRODA IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Aleksandra Joanna Młynarska

Praca konserwatorsko-artystyczna: Prace konserwatorsko-restauratorskie wraz z dokumentacją przy feretronie z obrazem ze sceną Zwiastowania i płaskorzeźbą z Hostią w kielichu, 3 ćw. XIX w., z kościoła św. Piotra i Pawła w Chełmnie

promotor: dr Kinga Szczepińska

Prowadzone prace konserwatorsko-restauratorskie miały na celu powstrzymanie czynników niszczących obiekt – feretron z obrazem i płaskorzeźbą, zwłaszcza silny atak biologiczny na elementy drewniane. Ważne było przywrócenie dawnych rozwiązań techniki i technologii jego wykonania, a także pierwotnej estetyki, zaburzonych poprzez wtórne ingerencje. Na niezwykle złożoną problematykę konserwatorską obiektu wpłynęły: złożona budowa feretronu, liczne użyte materiały pierwotne (drewno dwóch gatunków, obraz na płótnie, elementy metalowe, trzy typy zapraw, złocenia, srebrzenia) i nawarstwienia wtórne (przemalowania warstwy malarskiej, pokrycie złocień warstwą brązy pozłotniczej, zmiana kompozycji aplikacji po stronie rewersu) oraz stan zachowania feretronu (m.in. dezintegracja elementów drewnianych spowodowana przez atak biologiczny, zniszczenia spowodowane przez nefachowe ingerencje)..

Praca teoretyczno-badawcza: Palety i pędzle w polskich zbiorach muzealnych a historia utensyliów malarskich w sztuce europejskiej

promotor: prof. dr hab. Justyna Olszewska-Świetlik

Tematem pracy są palety i pędzle rozumiane jako narzędzia używane przez artystę. Opracowanie historii narzędzi malarskich w kręgu sztuki europejskiej oparto na różnorodnych materiałach – od znalezisk archeologicznych, przez źródła ikonograficzne, aż do historycznych źródeł pisanych. Porównano używane przez wieki materiały do produkcji tych narzędzi oraz prześledzono zmiany ich konstrukcji i kształtów. Do 277 polskich muzeów przesłano ankietę mającą na celu na celu zlokalizowanie badanej grupy obiektów, określenie ich liczebności oraz typów. Szczególną uwagę poświęcono ekspozycji muzealnej, magazynowaniu w zbiorach i konserwacji badanych utensyliów. Analiza zebranych danych pozwoliła na omówienie zagrożeń, zniszczeń i na opracowanie odpowiednich prac konserwatorskich. Zaproponowano optymalne metody przechowywania palet i pędzli w magazynach muzealnych.

**NAGRODA SPECJALNA
OKRĘGU TORUŃSKIEGO ZWIĄZKU
POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW**

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Kamila Bucior

Praca konserwatorsko-artystyczna: Konserwacja i restauracja malowideł ściennych z I poł. XVII wieku w dawnym refektarzu klasztoru klarysek, obecnie w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy – *Pocałunek Judasza* oraz *Przesłuchanie/Sąd Chrystusa*

promotor: prof. dr hab. Robert Rogal

W ramach pracy wykonano pełną konserwację i restaurację dwóch XVII-wiecznych malowideł umiejscowionych w formie pasa polichromii ściennych okalających całe pomieszczenia na wysokości ok. 2 metrów. Pracami konserwatorskimi zostały objęte sceny z cyklu pasyjnego przedstawiające *Pocałunek Judasza* oraz *Przesłuchanie/Sąd Chrystusa*. Stan zachowania malowideł był niezadowalający ze względu na całkowitą nieczytelność przedstawień wywołaną nawarstwieniami w postaci ciemnego przemalowania, resztek węglanu wapnia oraz głębokimi ubytkami w formie nasieków wykonanych tępym narzędziem. W kolejnych przekształceniach malowidła zostały zakryte kilkoma warstwami tynku, pobiałą i farb. Konserwacja polegała na wzmocnieniu struktury tynku w nasiekach, uzupełnieniu ubytków zaprawy, oczyszczeniu z nawarstwień i zanieczyszczeń oraz reintegracji warstwy malarskiej, poprzedzonej rekonstrukcją cyfrową. W końcowym efekcie przywrócono i utrwalono czytelność kompozycji.

Praca teoretyczno-badawcza: Rekonstrukcja zaginionego obrazu Włodzimierza Tetmajera pt. *W chacie* na podstawie analizy technologii i techniki malarskiej artysty

promotor: prof. dr hab. Justyna Olszewska-Świetlik

Praca dotyczy rekonstrukcji obrazu autorstwa Włodzimierza Tetmajera *W chacie*, który w elektronicznej bazie strat wojennych zarejestrowany jest jako dzieło utracone. Proces przywrócenia wizerunku obrazu, oparty na czarno-białej fotografii, został podzielony na część teoretyczną, mającą na celu ustalenie konkretnej metodyki działań oraz część praktyczną opisującą wykonywanie kopii malarskiej. Na podstawie analizy wizualnej 83 zdigitalizowanych cyfrowo obrazów, przeprowadzono analizę twórczości autora wraz z próbą opracowania stosowanej przez niego technologii malarskiej. Przybliżono również ogólne informacje na temat technologii malarskiej z przełomu XIX/XX w., ze szczególnym uwzględnieniem materiałów używanych przez ówczesnych artystów. Koloryzacja obrazu odbyła się na zasadzie porównawczej z innymi dziełami artysty. Wykonano cyfrową koloryzację w paru możliwych wariantach kolorystycznych, na podstawie których ostatecznie ustalono barwy poszczególnych detali.

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Piotr Cieślewicz

Praca konserwatorsko-artystyczna: Obrazy olejne na płótnie *Dziewczyna (Modelka)* – 1895 (?), *Chłopiec z profilu* – 1897, *Korowód*, Wojciech Weiss, własność prywatna

promotor: prof. dr hab. Dariusz Markowski

Przedmiotem pracy konserwatorsko-artystycznej były trzy obrazy olejne na płótnie autorstwa Wojciecha Weissa: *Dziewczyna (Modelka)*, powstała ok. 1895 roku, *Chłopiec z profilu* z 1897 roku i *Korowód* – data powstania nieznana, prawdopodobnie ok. 1900 roku. Praca zawiera dokumentację prac konserwatorskich i restauratorskich obrazów, a więc wszelkie dane ich dotyczące, historie obiektów, opis oraz analizę formy, funkcji i treści, zagadnienia dotyczące techniki i technologii powstania, stan zachowania i przyczyny zniszczeń, cel oraz przebieg przeprowadzonych prac, jak i zalecenia dla użytkowników. Ponadto zawiera pełne dokumentacje badań oraz dokumentacje fotograficzne.

Praca teoretyczno-badawcza: Studium nad warsztatem malarskim Wojciecha Weissa. Problematyka badawczo-konserwatorska

promotor: prof. dr hab. Dariusz Markowski

W pracy przedstawiono sylwetkę Wojciecha Weissa oraz opis informacji ze źródeł pisanych dotyczących jego warsztatu. Zagadnienie to rozszerzono o informacje dające się wyczytać z obrazów artysty oraz zachowanych fotografii. Dalej przedstawiono wszelkie fizyczne przedmioty pozostawione przez artystę, tj. farby, media, pędzle, sztalugi i inne elementy warsztatu. W części praktycznej przedstawiono badania sześciu obrazów Wojciecha Weissa. Przeanalizowano ich stan zachowania, technikę i technologię wykonania, sygnatury, a także zbadano zastosowane materiały.

Praca artystyczna – kopia nowożytna: Kopia obrazu olejnego na płótnie Władysława Jarockiego *Pejzaż krymski. Widok na Aj-Petri*, 1902-1903 (właściciel oryginału: Muzeum Okręgowe w Toruniu)

praca pod kierunkiem dr Magdaleny Sitkiewicz

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA**Natalia Dulka**

Praca konserwatorsko-artystyczna: Alabastrowa rzeźba ołtarzowa św. Piotra z kościoła pw. św. Wawrzyńca w Ryńsku

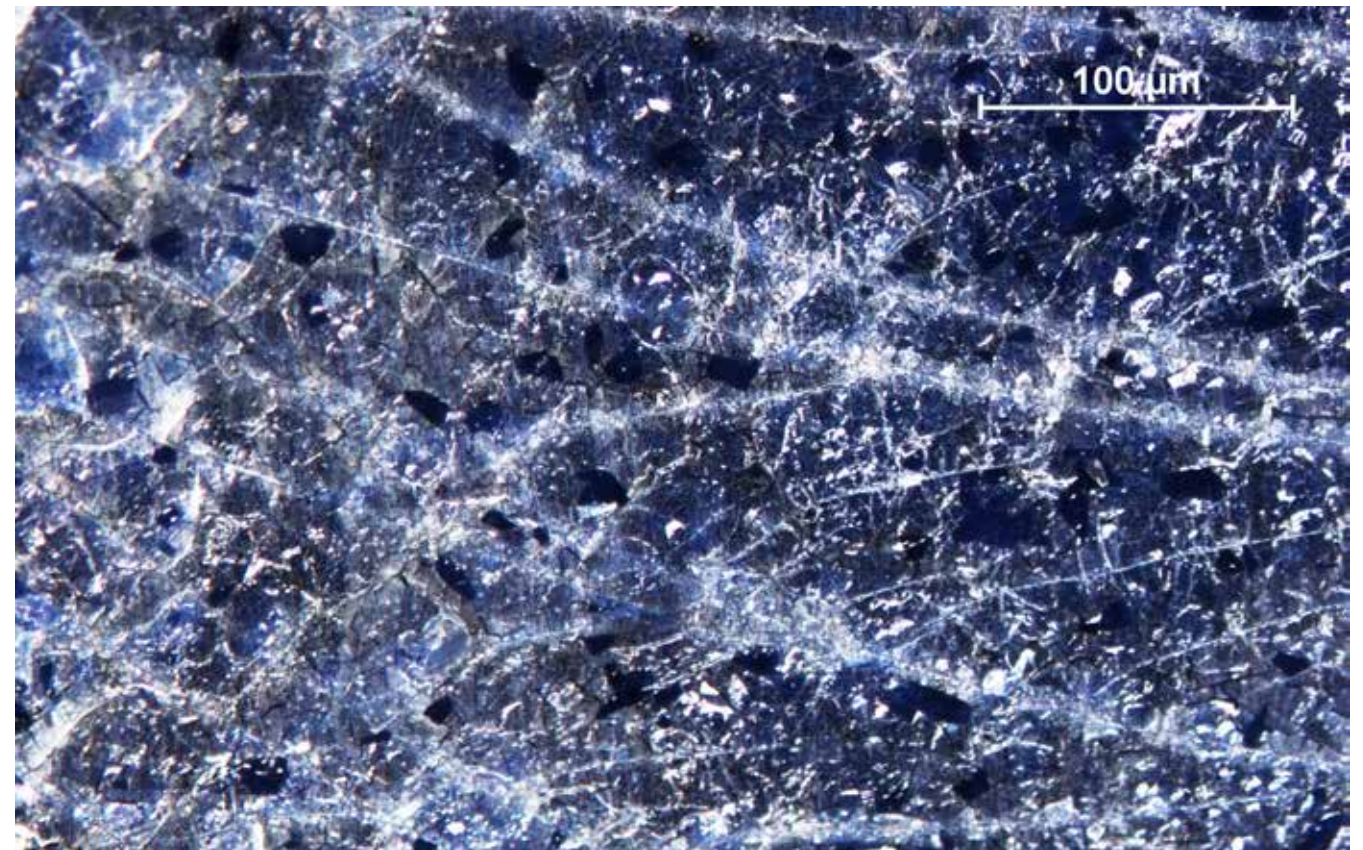
promotor: dr hab. Piotr Niemcewicz, prof. UMK

Przedmiotem pracy artystyczno-konserwatorskiej była alabastrowa figura św. Piotra pochodząca z ołtarza żałobnego Jana Rogali Zawadzkiego, wykonanego w 1645 r. w gdańskim warsztacie Georga Müncha. Celem prac było przywrócenie walorów estetycznych rzeźby, która w wyniku niewłaściwie wykonanej w XIX wieku rekonstrukcji głowy odbiegała stylistycznie od pozostałych rzeźb w ołtarzu, miała duże ubytki i pokryta była żółtą powłoką zmieniającą wygląd alabastru. Najważniejsze działania konserwatorsko-restauratorskie skupiały się na oczyszczeniu powierzchni kamienia z wtórnych powłok, zrekonstruowaniu niewłaściwie uzupełnionych lub brakujących fragmentów, w tym m.in. głowy, dłoni wraz z kluczem, podstawy oraz zabezpieczeniu powierzchni kamienia przed działaniem czynników niszczących. Po zakończeniu prac figura została umieszczona w ołtarzu.

Praca teoretyczno-badawcza: Porównanie efektywności usuwania nawarstwień z emalii metodami fizycznymi i chemicznymi oraz analiza bezpośrednich skutków ich oddziaływania

promotor: dr hab. Alina Tomaszewska Szewczyk

Celem pracy teoretyczno-badawczej było porównanie efektywności usuwania nawarstwień z dekoracji emalierskiej metodami fizycznymi i chemicznymi oraz analiza skutków ich bezpośredniego oddziaływania na emalię. Spośród metod fizycznych wybrano ablację laserową. Przeanalizowano również wpływ wytypowanych dziewięciu środków chemicznych, które w przeprowadzanych pracach konserwatorskich stosowane są do rozpuszczania nawarstwień pochodzących z korodującego podłoża. W celu zbadania wpływu tych metod na emalię wykonano mikrofotografię oraz obrazowanie SEM, a także zastosowano techniki analityczne: fluorescencyjną spektrometrię rentgenowską oraz skaningową mikroskopię elektronową sprzężoną ze spektrometrem dyspersji energii promieniowania rentgenowskiego.

**NAGRODA SPECJALNA
OKRĘGU TORUŃSKIEGO ZWIĄZKU
POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW**

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Maria Juskiewicz

Praca konserwatorsko-artystyczna: Konserwacja i restauracja malowidła ściennego z I poł. XVII w. w dawnym refektarzu klasztoru klarysek, obecnie w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy – „Modlitwa w Ogrójcu”

promotor: prof. dr hab. Robert Rogal

W ramach pracy przeprowadzono konserwację-restaurację malowidła ściennego z I poł. XVII wieku, znajdującego się na południowej ścianie w południowo-wschodnim narożu dawnego refektarza klasztoru klarysek, obecnie Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. Przed podjęciem prac konserwatorskich malowidło było niemal zupełnie pozbawione czytelności przez warstwę ciemnego przemalowania oraz pozostałości pobiły wapiennej. Dodatkowo odczyt malowidła utrudniały ubytki warstwy malarskiej i zaprawy, sięgające do 50% powierzchni. W trakcie prac zostały wykonane uzupełnienia zaprawy oraz reintegracja warstwy malarskiej, poprzedzona rekonstrukcją cyfrową oraz porównaniami z materiałem ikonograficznym. W efekcie malowidło odzyskało czytelność i przywrócona została jego wartość ekspozycyjna.

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Maria Kola

Praca konserwatorsko-artystyczna: Obraz olejny na płótnie „Portret Marii Weiß”, Carl Weiß, 1899/1907, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie

promotor: dr hab. Sławomir Kamiński, prof. UMK

Portret Marii Weiß powstawał w latach 1899/1907. Został odnaleziony podczas prac konserwatorskich prowadzonych w kamienicy przy Placu Bema 2 w Olsztynie. Stan jego zachowania był bardzo zły, gdyż przez wiele lat był przechowywany w niedogodnych warunkach, ukryty pod podłogą. Płótno było zanieczyszczone, utlenione, o bardzo osłabionej strukturze. Na całej powierzchni odwrocia widoczne były zacieki oraz liczne, drobne białe naloty spowodowane atakiem mikrobiologicznym. Obecna była duża ilość ubytków i rozdarć. Warstwa malarska osypywała się, widoczne były liczne wtórne spękania. Z powodu bardzo złego stanu zachowania uznano za niezbędne przeprowadzenie konserwacji w celu powstrzymania postępującej destrukcji obrazu. Zahamowano proces biodeterioracji wywoływany atakiem grzybów, zapobieżono postępującemu procesowi utraty materii w postaci osypującej się warstwy malarskiej, dokonano konsolidacji. Nawilżając, przywrócono oryginalne rozmiary płótna, a wykonanie zabiegu prostowania pomogło przywrócić dawną formę podobrazia. Zakitowanie i wypunktowanie ubytków przywróciło portretowi walory wizualne.

**NAGRODA SPECJALNA
OKRĘGU TORUŃSKIEGO ZWIĄZKU
POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW**

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Daria Agnieszka Maciąg

Praca konserwatorsko-artystyczna: Konserwacja i restauracja chrzcielnicy drewnianej z 1884 roku, autorstwa Johanna Gaedke, z kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Drawnie

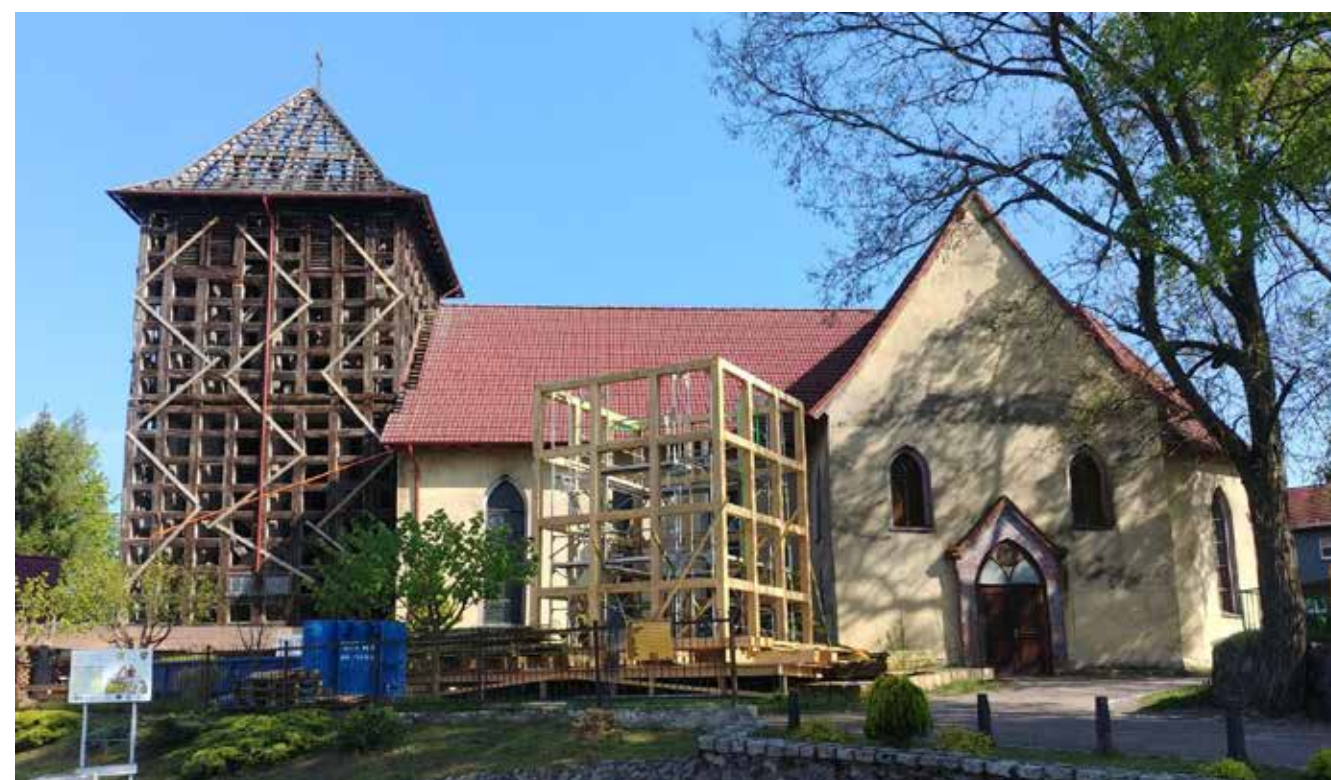
promotor: dr hab. Jacek Stachera, prof. UMK

W ramach części konserwatorsko-artystycznej pracy dyplomowej przeprowadzono pełną konserwację i restaurację chrzcielnicy z 1884 roku, autorstwa Johanna Gaedke, z kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Drawnie. Chrzcielnica reprezentuje unikatową grupę neogotyckich mebli sakralnych wykonanych z różnych gatunków drewna, które z założenia nie były polichromowane. Głównym problemem konserwatorskim było powstrzymanie procesów niszczących oraz wykonanie rekonstrukcji snycerskich. Chrzcielnica była zachowana w bardzo złym stanie, ubytki drewna dotyczyły dużych powierzchni mebla. W trakcie prac przeprowadzono dezynsekcję i impregnację obiektu, uzupełnienie ubytków drewna oraz scalanie kolorystyczne przy użyciu bejc wodnych i szelaku. Po ukończonych pracach chrzcielnica odzyskała pełną wartość artystyczną i użytkową, przez co stała się pięknym eksponatem, a zarazem utylitarnym meblem we wnętrzu sakralnym.

Praca teoretyczno-badawcza: Projekt konserwatorski dla kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Drawnie wraz z dokumentacją badań

promotor: dr Joanna Arsyńska

W ramach części teoretyczno-badawczej pracy dyplomowej opracowano projekt konserwatorski dla kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Drawnie, zakładając wdrożeniowy cel pracy. Projekt jest materiałem zbiorczym, będącym podstawą dla konserwacji i restauracji architektury oraz wyposażenia wnętrza, poruszający wszystkie składowe zagadnienia ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa i rzeźby polichromowanej. W części teoretycznej pracy przedstawiono studium historyczno-konserwatorskie obiektu, jego opis wraz z charakterystyką oraz budowę techniczną i analizę przyczyn zniszczeń. Opracowano program badań, założenia konserwatorskie oraz program prac konserwatorskich i restauratorskich dla architektury kościoła i wyposażenia wnętrza. W części praktycznej pracy przedstawiono wyniki badań odkrywkowych na ścianach kościoła, ołtarzu głównym i ambonie.

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Wiktoria Weronika Magnucka

Praca konserwatorsko-artystyczna: Glazurowany kafel płytowy z przedstawieniem Kuźni Wulkana

promotor: dr Aleksandra Gralińska-Grubecka

Glazurowany ceramiczny kafel płytowy z przedstawieniem Kuźni Wulkana pochodzi z II poł. XVIII w. i należy do zbiorów Muzeum Narodowego w Gdańsku. Stanowił główny element dekoracyjny górnej kondygnacji niezachowanego XVIII-wiecznego pieca kaflowego. Zawiera w sobie elementy warsztatu gdańskiego oraz elbląskiego. Przedstawia Kuźnię Wulkana ujętą rokokową bordiurą. Warstwę dekoracyjną tworzy dwubarwna kobaltowo-manganowa malatura na białym tle. Zachowało się zaledwie 35% substancji zabytku rozbitej na 13 drobnych części. Oprócz widocznych dużych ubytków przedstawienia płyty licowej i bordiury, kafel posiadał liczne obtłuczenia oraz odspojenia szkliva od czerepu. Przeprowadzone prace konserwatorsko-restauratorskie wpłynęły na powstrzymanie dalszego niszczenia zabytku, natomiast pełna rekonstrukcja niezachowanych fragmentów umożliwiła przywrócenie funkcji dekoracyjnej oraz wystawienniczej.

Archiwalna fotografia pieca z publikacji Hansa Fridricha Seckera
Die alte Töpferkunst Danzigs und seiner Nachbarstädte

**NAGRODA SPECJALNA
OKRĘGU TORUŃSKIEGO ZWIĄZKU
POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW**

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Dominika Piekarska

Praca konserwatorsko-artystyczna: Konserwacja i restauracja malowidła ściennego z I poł. XVII wieku w dawnym refektarzu klasztoru klarysek, obecnie w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy – „Chrystus przed Piłatem/Herodem”

promotor: prof. dr hab. Robert Rogal

W ramach prac konserwatorsko-artystycznych przeprowadzono pełną konserwację i restaurację malowidła ściennego pochodzącego z I poł. XVII wieku, przedstawiającego scenę Chrystusa przed Piłatem lub Herodem. Malowidło charakteryzowało się dużymi zniszczeniami – głównym problemem były ubytki zaprawy sięgające ok. 40% powierzchni, powstałe na skutek nasiekania twardym narzędziem. Malowidło zostało pokryte ciemną warstwą przemalowania, a z biegiem czasu nałożono na nie kilka wtórnych warstw tynku, pobiału i farby, przez co było całkowicie nieczytelne dla odbiorcy. W ramach podjętych działań konserwatorskich oczyszczono je z resztek węgla wapnia i ciemnego przemalowania oraz uzupełniono ubytki w strukturze muru i zaprawy. W kolejnym etapie podjęto próbę rekonstrukcji cyfrowej malowidła i przystąpiono do reintegracji warstwy malarskiej, co przyczyniło się do przywrócenia jego walorów estetycznych oraz wydobywania wartości ekspozycyjnej.

Praca teoretyczno-badawcza: Jan van Huysum „Wiązanka kwiatów i gniazdo ptasie” – rekonstrukcja zaginionego obrazu na podłożu miedzianym

promotor: prof. dr hab. Justyna Olszewska-Świetlik

Celem pracy teoretyczno-badawczej było wykonanie rekonstrukcji obrazu Jana van Huysuma wpisanego do katalogu dzieł utraconych podczas II wojny światowej. W pierwszej części pracy opisano biografię artysty oraz przeanalizowano najważniejsze cechy i rozwój jego twórczości. Bazując na zebranych informacjach przeprowadzono wnikliwą analizę warsztatu malarskiego Jana van Huysuma. Wykonano dokładną analizę formalną i ikonograficzną dzieła utraconego oraz narysowano jego historię. Porównano poszczególne elementy kompozycji z innymi dziełami malarza tak, by mieć podstawę do rekonstrukcji malarskiej. Skupiono się również na temacie podobrazia miedzianego – opisano charakterystykę blach miedzianych oraz rodzaje używanych na nich zapraw. W ostatniej części pracy szeroko opisano przebieg wykonanej rekonstrukcji zaginionego obrazu. Praca ma walor estetyczno-historyczny, pozwala wyobrazić sobie jak wyglądała zaginiona praca, co może być pomocne w jej odnalezieniu.

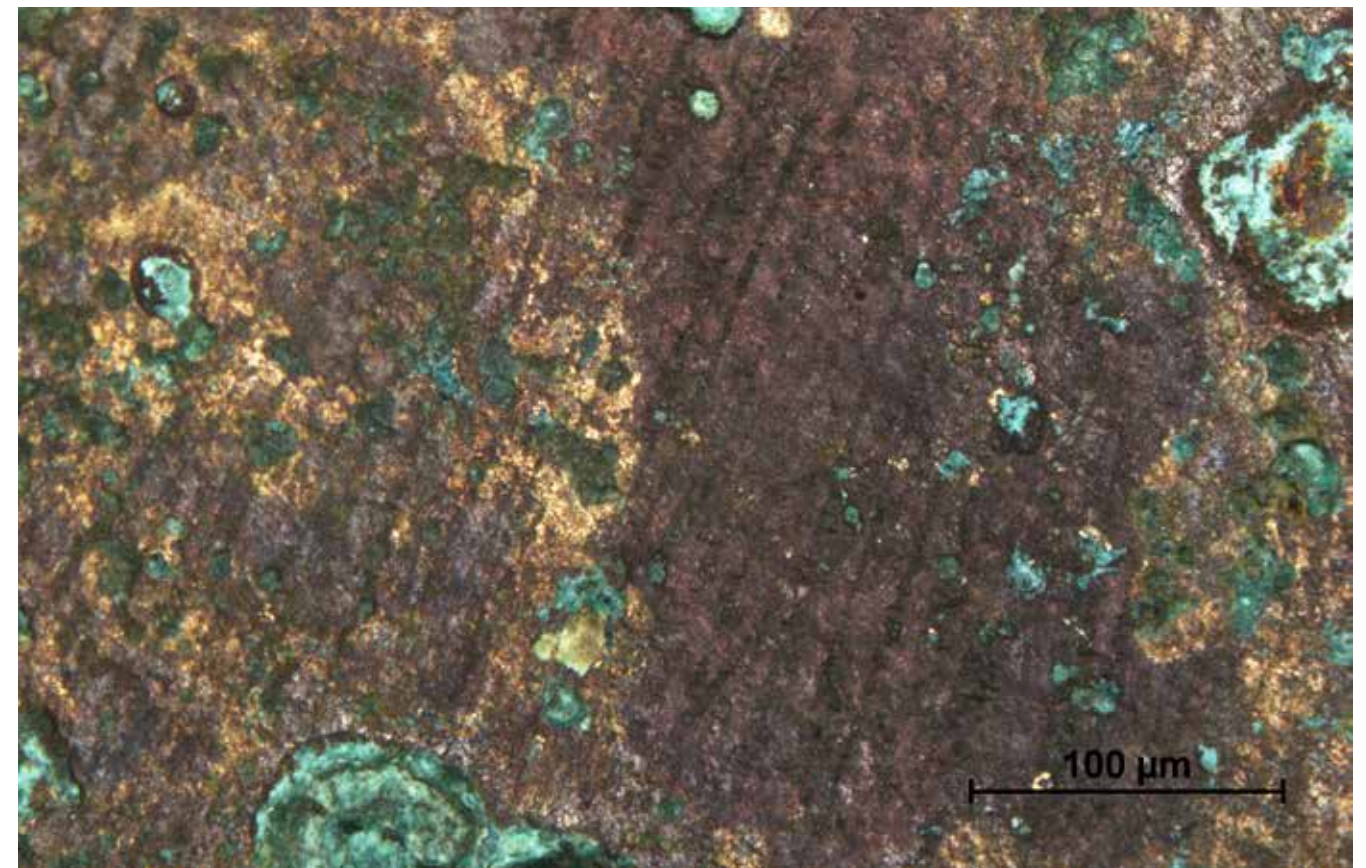
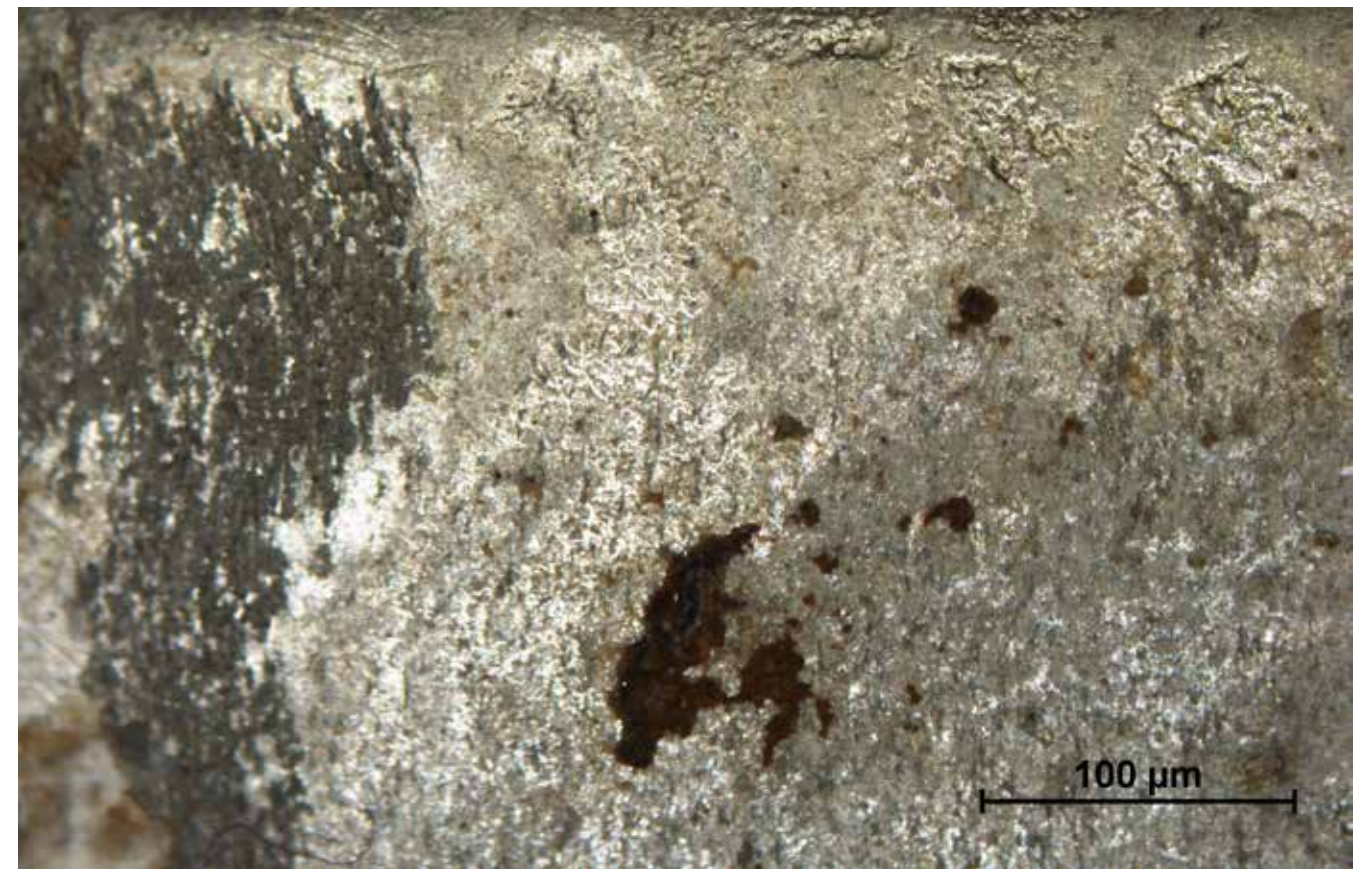
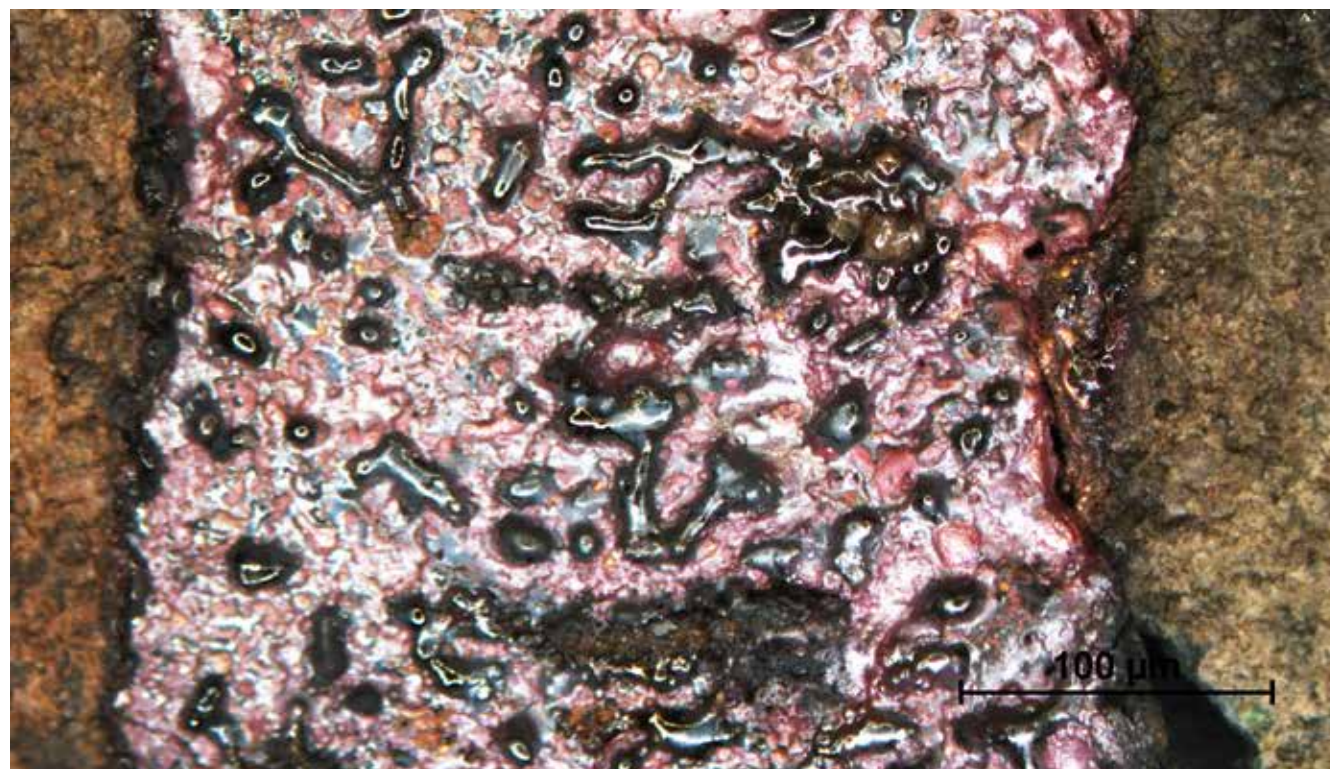
WYRÓŻNIENIE IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Emilia Wiśniewska

Praca teoretyczno-badawcza: Efektywność oczyszczania stopów metali metodą ablacji laserowej

promotor: dr Andrzej Podgórski

W pracy teoretyczno-badawczej przedstawiono możliwości zastosowania ablacji laserowej do oczyszczania metalowych obiektów zabytkowych z zalegających na ich powierzchni nawarstwień. Próbki z nawarstwieniami oraz zabytki pochodzenia archeologicznego, w warunkach na sucho i na mokro, poddano działaniu wiązki emitowanej przez urządzenia o odmiennych parametrach. Efektywność oczyszczania, stan zachowania powierzchni próbek analizowano mikro, makroskopowo oraz za pomocą fluorescencyjnej spektroskopii rentgenowskiej (XRF) i skaningowej mikroskopii elektronowej z analizatorem dyspersji energii promieniowania rentgenowskiego (SEM-EDX). Stwierdzono, że oczyszczanie na mokro przyczynia się do rozluźnienia części porowatych nawarstwień, skutecznie odprowadza ciepło z próbki. Nawarstwienia zalegające na powierzchni, w określonych przypadkach, ulegają przemianom fizycznym i/lub fotochemicznym.

NOMINACJA DO NAGRODY IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA**Maria Kamińska-Binnebesel**

Praca konserwatorsko-artystyczna: Porcelanowy świecznik w stylu rokokowym z Muzeum Narodowego w Poznaniu

promotor: dr Aleksandra Gralińska-Grubecka

Rokokowy świecznik z Muzeum Narodowego w Poznaniu stanowi połączenie porcelany twardej, elementów metalowych i tekturowych. W trakcie prac konserwatorsko-restauratorskich wszystkie elementy oczyszczono, wykonano liczne uzupełnienia brakujących fragmentów porcelany przy użyciu autorskiego światłotrwałego kompozytu żywicznego oraz szpachlówek mineralnych, następnie rekonstrukcję kolorystyczną dekoracji za pomocą farb mastyksowych i ketonowo-mastyksowych oraz błyszczących werniksów akrylowych z protektorami UV. Konserwacja elementów metalowych wiązała się z koniecznością usunięcia z ich powierzchni produktów korozji oraz wykonaniem zabezpieczenia antykorozyjnego. Niezbędna była wymiana instalacji elektrycznej. Dzięki podjętym pracom świecznik powrócił na stałą ekspozycję muzealną – zawisnął we wnętrzach Pałacu w Rogalinie i ponownie je oświetla.

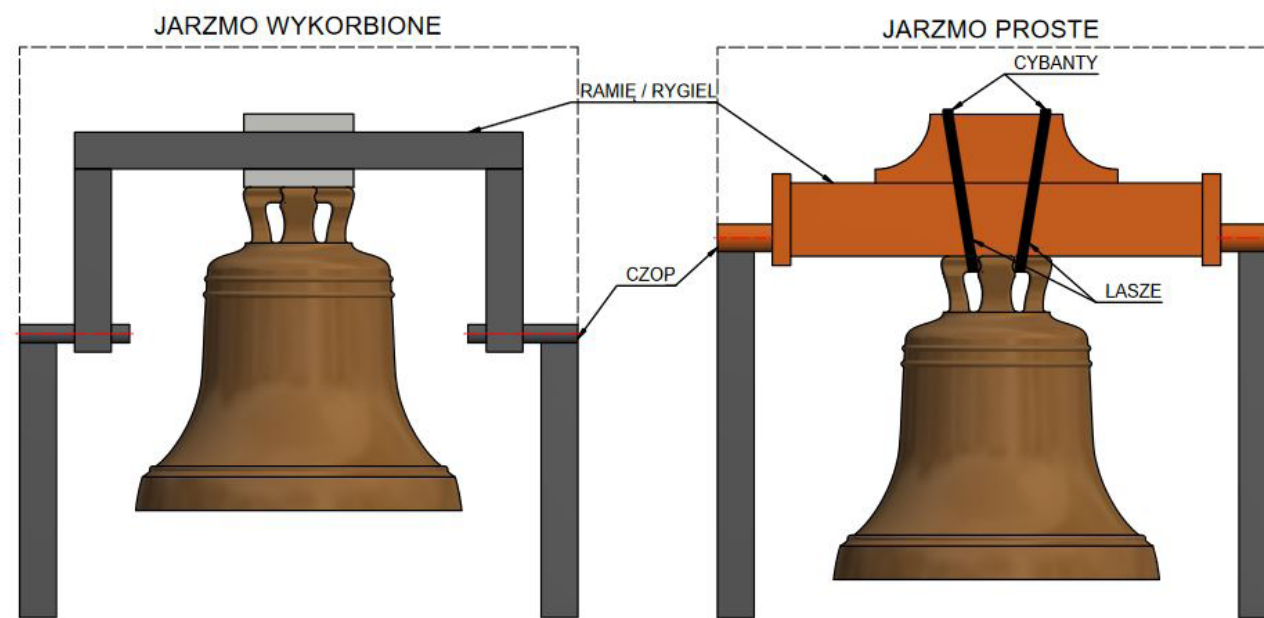
NOMINACJA DO NAGRODY IM. DOC. LEONARDA TORWIRTA

Magdalena Markowicz

Praca teoretyczno-badawcza: Dzwony. Przegląd zagadnień z zakresu kampanologii oraz sposobów ochrony tego dziedzictwa w Europie

promotor: dr hab. Alina Tomaszewska-Szewczyk

W pracy zaprezentowano zagadnienia z zakresu kampanologii: rys historyczny, budowę dzwonu, trzy procesy wykonywania dzwonów lanych, aspekt muzyczny i mechaniczno-fizyczny. Skład stopu na odlew omówiony został na podstawie źródeł literaturowych i przeprowadzonych badań na dzwonach z toruńskiego ratusza. Określono zakres oddziaływania pierwiastków na właściwości brązu. Zapotrzebowanie na projekt ochrony dziedzictwa kampanologicznego w Polsce oraz analiza procedur ochrony zabytków dzwonowych w wybranych krajach europejskich (Włochy, Francja, Anglia, Słowacja) przyczyniło się do powstania protokołu metodologiczno-badawczego. Zaproponowano ujednolicony sposób dokonywania badań i metodyki pracy przy tego rodzaju zabytkach, zaopatrzone w pomocnicze pytania i praktyczne wytyczne dotyczące prac profilaktycznych, restauratorskich i konserwatorskich.

NAGRODA IM. PROF. GWIDONA CHMARZYŃSKIEGO

Anna Kusz

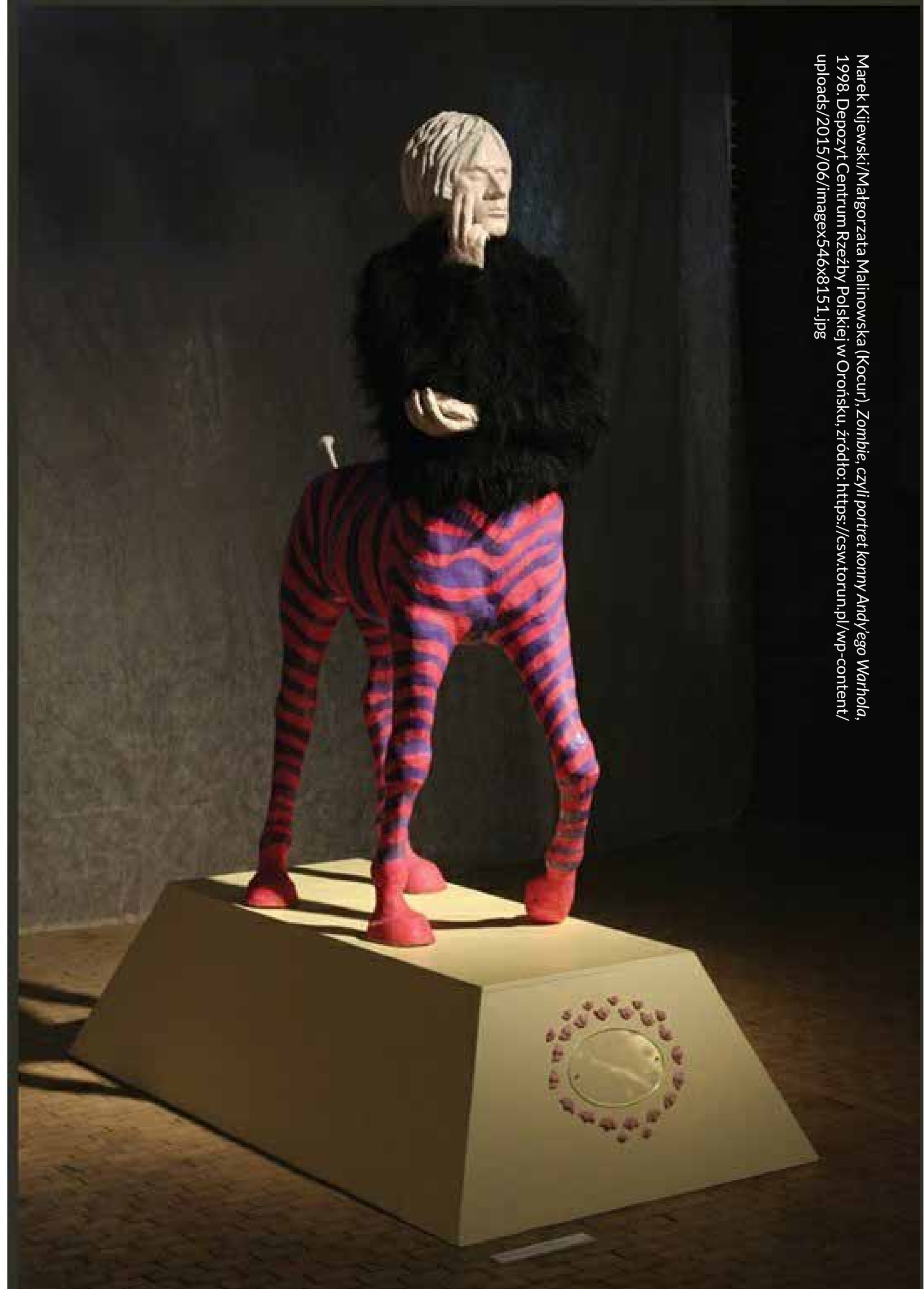
Praca magisterska: Sztuka Marka Kijewskiego i duetu Kijewski/Kocur. Ujęcie intertekstualne na przykładzie wybranych prac artystów

promotor: prof. dr hab. Irena Dżurkowska-Kossowska

Duet Kijewski/Kocur tworzyło w latach 1995-2007 w Warszawie dwoje artystów: Marek Kijewski oraz Małgorzata „Kocur” Malinowska. Sztuka duetu wywodzi się bezpośrednio z malarskiej i rzeźbiarskiej tradycji polskiej nowej ekspresji lat 80. W pracy dyplomowej analizie zostały podane cztery, reprezentatywne dla myśli twórczej Kijewskiego i Kocur rzeźby, powstałe w latach 90. XXw.: *Zombie, czyli Portret konny Andy’ego Warhola* (1998), *Azja (Łaskawe spojrzenie Dżyngis-chana)* (2001), *Królowa Midas szuka Bugsa* (1995), *Ofelia leżący* (1997). W czasie powstania tych dzieł artyści podejmowali wspólne poszukiwania języka sztuki, których zwieńczeniem była strategia surfingu, scanningu i samplingu – silnie postmodernistyczne działanie, polegające na dowolnym, intertekstualnym łączeniu różnych cytatów kulturowych oraz niestandardowych materiałów.

Marek Kijewski/Małgorzata Malinowska (Kocur), *Miliard jeden*, 2001, źródło: <https://magazynsum.pl/wp-content/uploads/2018/04/kijewski-kocur-miliard-jeden-freagment-2000-2014-dzieki-uprzejmosci-galerii-propaganda-fot.-grzegorz-pachla.jpg>

Marek Kijewski/Małgorzata Malinowska (Kocur), *Zombie, czyli portret konny Andy’ego Warhola*, 1998. Depozyt Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, źródło: <https://csw.torun.pl/wp-content/uploads/2015/06/image546x8151.jpg>

WYRÓŻNIENIE IM. PROF. GWIDONA CHMARZYŃSKIEGO

Karolina Osińska

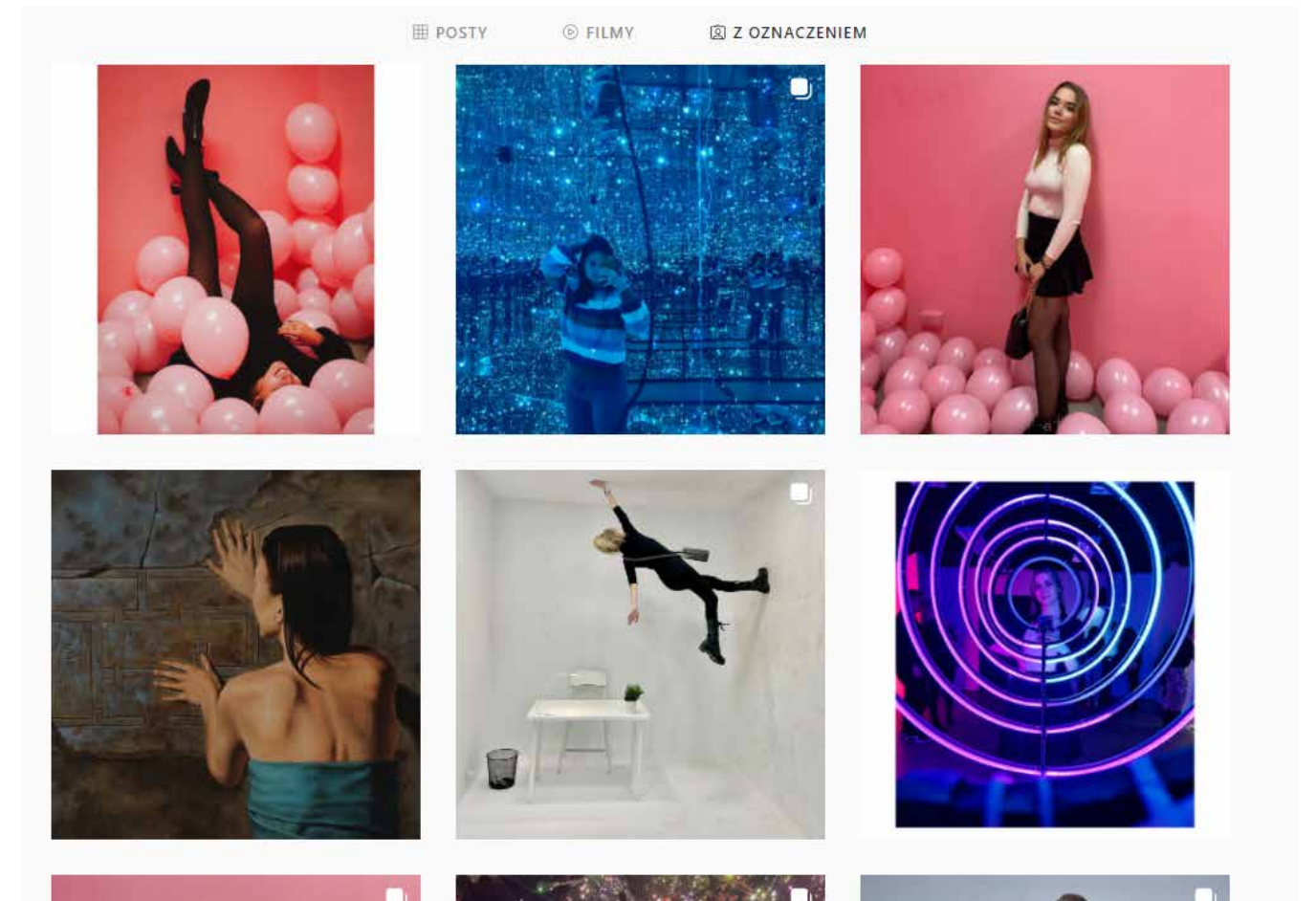
Praca magisterska: Pozycja dzieła i instytucji sztuki w dobie mediów społecznościowych: Zachęta oraz Cosmos Muzeum

promotor: dr hab. Ryszard Mączyński, prof. UMK

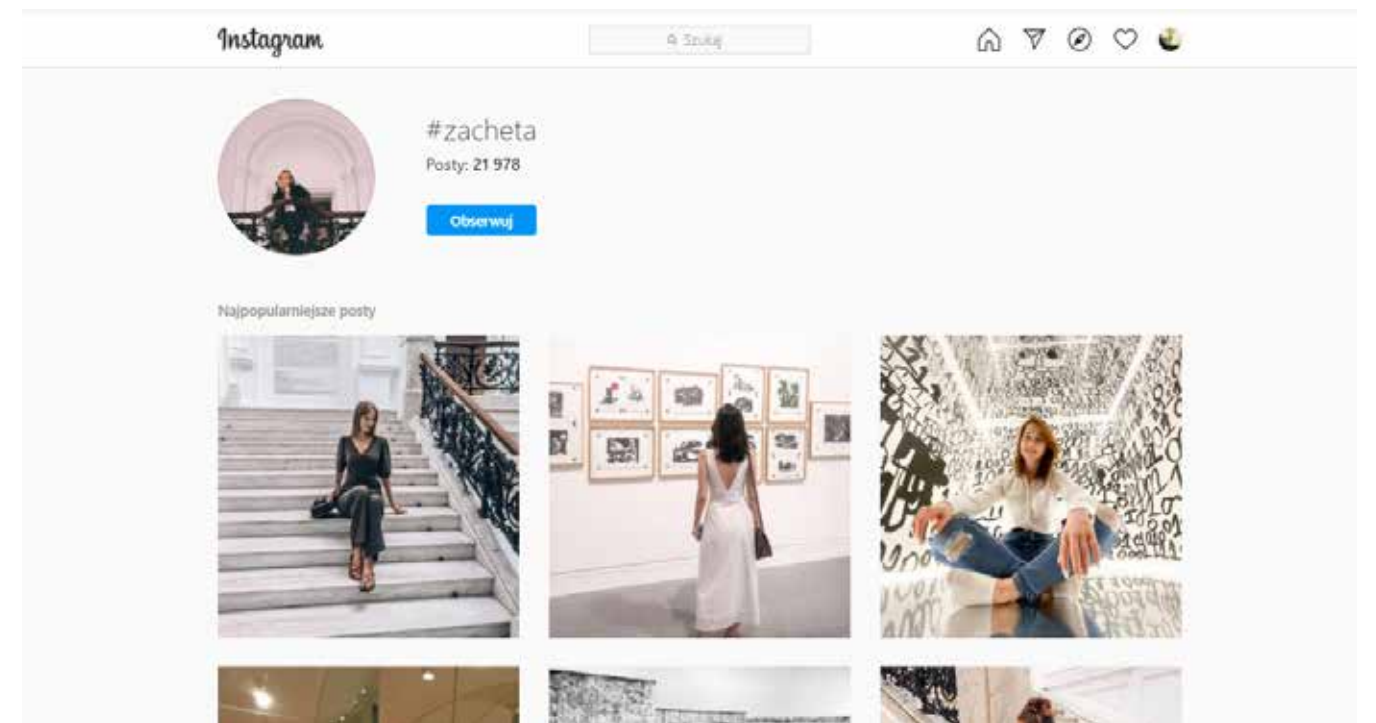
Praca skupia się na rozważaniach na temat pozycji, jaką dzieło oraz instytucja sztuki zajmują w dobie mediów społecznościowych, odchodząc od klasycznego dla historii sztuki modelu interpretacji w kierunku ujęcia interdyscyplinarnego. Jako przykłady do podjęcia analizy porównawczej posłużyły dwa popularne miejsca zlokalizowane w Warszawie: Zachęta oraz Cosmos Muzeum. Praca została podzielona na dwie części. Pierwsza składa się z rozdziałów o charakterze teoretyczno-metodologicznym, które przybliżają problematykę sztuki współczesnej, wizualności w mediach społecznościowych oraz sztukę narracji i autokreacji. Druga część to analiza porównawcza dwóch instytucji, poświęcona ich tożsamości i historii, obecności w mediach społecznościowych oraz działaniom poza sztuką.

Kampania reklamowa marki adidas zrealizowana w Cosmos Muzeum z udziałem blogerki Maffashion, źródło: https://www.instagram.com/maffashion_official/, opracowanie własne

Posty z oznaczeniem Cosmos Muzeum, źródło: <https://www.instagram.com/cosmosmuseum/tagged/>, opracowanie własne

Fragment zawartości hashtagu zacheta na Instagramie (stan na 16 listopada 2020), źródło: https://www.instagram.com/galeria_zacheta/, opracowanie własne

WYRÓŻNIENIE IM. DOC. JERZEGO FRYCZA

Katarzyna Jolanta Czepiel

Praca magisterska: Wisznu i jego boski wierzchowiec Garuda – zespół indyjskich rzeźb z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie. Analiza ikonograficzna z próbą atrybucji i datowania

promotor: dr hab. Dorota Kamińska-Jones, prof. UMK

Celem pracy było rozpoznanie i analiza ikonograficzna ośmiu obiektów związanych z kręgiem wisznuickim. Wizerunki Wisznu, jego awatarów: Narasimhy, Wamany i Balaramy oraz Garudy – ptaka, będącego wierzchowcem boga, wykonano z różnych materiałów i za pomocą różnych technik. W ramach pracy zebrano i uporządkowano informacje odnoszące się do poszczególnych typów przedstawień, ich mitologicznej genezy, a także charakterystyki w poszczególnych regionach Indii. Poprawny opis z zastosowaniem specjalistycznej nomenklatury oraz rozpoznanie elementów stroju i atrybutów znacznie poszerzyły wiedzę na temat rzeźb i przyczyniły się do lepszego zrozumienia koncepcji teologicznej stojącej za wizerunkami. Szczegółowa analiza ikonograficzna pozwoliła na reidentyfikację jednego z przedstawień, które okazało się być rzeźbą Wirabhadry – groźną formą boga Śiwy.

Garuda, zbliżenie na twarz, widoczne podmalowania detali. Wykonana z kości słoniowej figurka wykazuje cechy typowe dla dziewiętnastowiecznej produkcji rzeźbiarskiej z okolic Dżajpuru w Północnych Indiach. 326 MNW, Muzeum Narodowe w Warszawie, fot. Katarzyna Czepiel

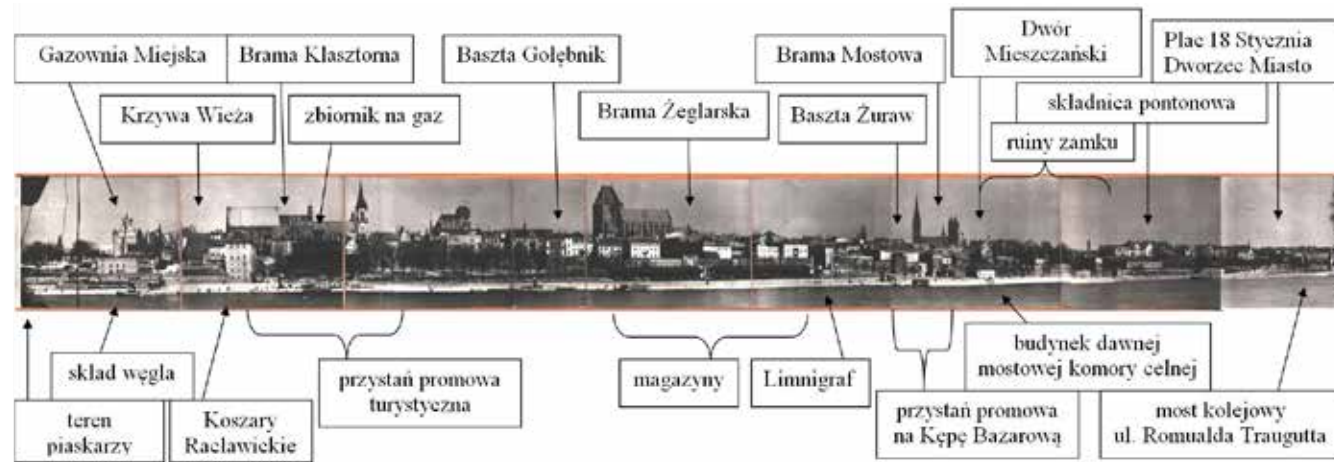
WYRÓŻNIENIE IM. DOC. JERZEGO FRYCZA

Mateusz Paweł Przedmojski

Praca magisterska: Dzieje i problematyka konserwatorska Bulwaru Filadelfijskiego w Toruniu w kontekście historycznych przekształceń wiślanego nabrzeża miasta

promotor: dr Karolina Zimna-Kawecka

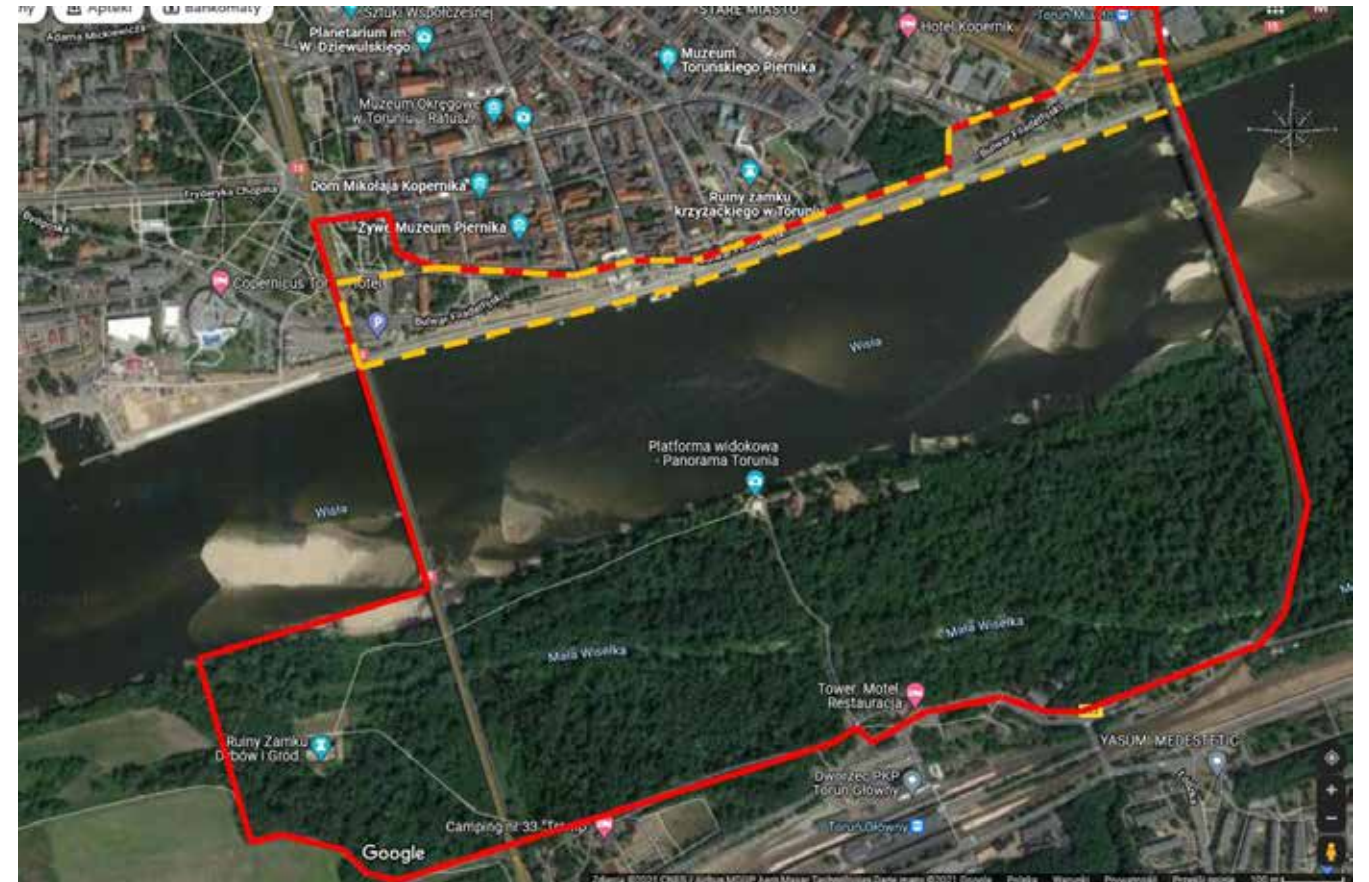
Pracę poświęcono dziejom i analizie przekształceń wraz z problematyką konserwatorską nabrzeża wiślanego Torunia: obszaru między mostem drogowym a mostem kolejowym, z uwzględnieniem Kępy Bazarowej. Omówiono dzieje dawnego portu rzeczno i Bulwaru Filadelfijskiego do 2020 roku na tle historii miasta, dokonano analizy wyglądu nabrzeża w różnych okresach i przeprowadzono analizę porównawczą z wybranymi miastami pokrzyżackimi. Wartościowanie konserwatorskie metodą zabytkoznawczej analizy wartościującej, uzupełnionej o założenia *Dokumentu z La Valetty* z 2011 r. i *Karty TECHNITAS*, wykazało, że nabrzeże toruńskie posiada wszystkie rodzaje wartości łączące elementy materialne i niematerialne przestrzeni historycznego miasta, stanowiąc pełnowartościową indywidualną przestrzeń urbanistyczno-zabytkową. Wyniki analizy przedstawiono we wnioskach konserwatorskich i ocenie projektów rewitalizacji.

Panorama Torunia, ok. 1940, opracowanie własne ze zbiorów Biblioteki Głównej UMK (za: *Studium historyczno-urbanistyczne m. Torunia*, E. Gąsiorowski, K. Górski, PKZ – Toruń, 1955)

Toruń, nabrzeże portu, po prawej stronie restauracja tzw. Wyszynek I z Kulą Czasu i Limnigraf, w tle dźwig portowy, 1903 (wyd. Reinicke i Rubin, Magdeburg) ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu

Plan Torunia z zaznaczonym obszarem badań i podkreśleniem obszaru Bulwaru Filadelfijskiego,
źródło: <https://www.google.pl/maps/>, opracowanie własne

NAGRODA IM. PROF. JADWIGI PUCIATA-PAWŁOWSKIEJ

Maria Hotel

Praca licencjacka: Problematyka zabytkoznawcza retabulum Trójcy Świętej z kościoła Świętego Wawrzyńca w Toruniu. Przyczynek do badań nad późnonowożytną plastyką toruńską

promotor: dr hab. Juliusz Raczkowski, prof. UMK

Przedmiotem pracy jest dotychczas zupełnie nierozpoznana i pomijana w literaturze przedmiotu późnonowożytna nastawa ołtarzowa, obecnie pozbawiona wartości użytkowych i funkcji sakralnej. Głównym celem było ukazanie złożonej problematyki zabytkoznawczo-historycznej dzieła. Dzięki wnikliwej kwerendzie źródłowej możliwe stało się rozpoznanie pierwotnej i wtórnej funkcji, lokalizacji obiektu oraz przybliżonej daty jego powstania. Dokładna analiza strukturalna i zabytkoznawcza, wspomagana przez interpretację badań nieniszczących, pozwoliła na ustalenie proveniencji warsztatowej struktury retabulum. W świetle przeprowadzonych analiz zabytek jawi się jako nieznane dotąd dzieło warsztatowe Georga Guhra, jednego z najważniejszych snycerzy czynnych w późnonowożytnym Toruniu, będącego od 1713 r. mistrzem w toruńskim cechu malarsko-rzeźbiarskim.

Rzeźba świętego z księgą z retabulum Trójcy Świętej – tył i przód, fot. Juliusz Raczkowski

Obraz Opatrzności Bożej z retabulum Trójcy Świętej – awers, fot. Juliusz Raczkowski

WYRÓŻNIENIE IM. PROF. JADWIGI PUCIATA-PAWŁOWSKIEJ

Arleta Szatkowska

Praca licencjacka: O sztuce, która „wychodzi z szafy”. Dyskurs wokół problematyki LGBT+Q we współczesnych wystawach w Polsce na podstawie wybranych przykładów

promotor: dr Filip Pręgowski

Praca dotyczy dyskursu LGBT+Q w kontekście kilku ważnych dla najnowszej sztuki polskiej projektów wystawienniczych, zrealizowanych w latach 2010-2021, między innymi w Muzeum Narodowym w Warszawie i Muzeum Sztuki Nowoczesnej MOCAR w Krakowie. Zagadnienie zostało osadzone w kontekście historii dyskursu dotyczącego tożsamości nieheteronormatywnej w PRL i w Polsce po transformacji ustrojowej. Autorka, odnosząc się do dzieł sztuki i projektów wystawienniczych, przywołuje interpretacje i oceny profesjonalnych badaczy, krytyków i kuratorów sztuki oraz „zwykłych” publicystów, pokazując nieufność i wrogość sporej części polskiej opinii publicznej wobec tematyki związanej z tożsamością nieheteronormatywną, stereotypowość myślenia i tzw. „patriarchalny stygmatyzm”, ujawniając jednocześnie głębokie obawy wielu artystów.

Przemiana (Wojtkowi Karpińskiemu), 10 marca 1978 r., performance inspirowany opowiadaniem Franza Kafki, wykonawcy: Krzysztof Jung, Ryszard Nowicki, Galeria Repassage, Warszawa, źródło: <http://www.krzysztofjung.com/dzia%C5%82a-nia-actions/dzialania-przemiana>

Adam Adach, *For Such Things As Love*, 2009, olej na płótnie, 140 x 170 cm, źródło: <http://adamadach.com/ars-homo-erotica/>